

MAGYAR LAJKA

BUDA
Erzsébet-körút 9.

Főszerkesztő és szerkesztésért felelős:
dr Paál Árpád

Laptulajdonos: **szent László Nyomda R. T.**
Felelős igazgató: **FOLLMANN GÉZA**
Törvényeséki bej. szám: Tr. B. 11/11. Jun. 1938.

Főmunkatárs: **dr Gyárfás Elemér**

Miron Cristea pátriárka ravatalon

Szombaton este a bucarestii pályaudvar királyi várótermében ravatalozták fel ideiglenesen a pátriárka holttestét. Hétfőn a közönség is megtekintheti az ország halottját. Intézkedések a keddi temetésről

Temesvár. Saját tud. A Simplom-Orient-express, amely dr. Miron Cristea holttestét hozta magával, szombaton délelőtt érkezett meg a román határra, ahol Zombolya állomáson dr. Zigre Miklós és Baran Coriolan miniszterek fogadták a nagy halottat. Délben Temesvárra futott be a vonat, ahol a nagyállomáson megható búcsúztatás volt. A búcsúztatás után a különvonatra helyezték a patriarcha koporsóját, amelyet most már ez a különvonat szállított a fővárosba.

Felravatalozás a királyi váróteremben.

Bucuresti. Saját tud. A fővárosba szombaton este 10 órakor érkezett meg a halottas vonat. Az északi pályaudvaron a koporsót levették a kocsiból és a királyi váróteremben helyezték el, amelyet halottasszobává alakítottak át. A pályaudvart nemzetiszínű és fekete zászlók valóságos erdeje díszítette.

A temetés programja.

A minisztertanács Miron Cristea patriárka temetésére vonatkozólag részletes programot dolgozott ki. A nemzet halottjának tiszteletére rendezett temetési szertartások sorrendje a következő:

Vasárnap, március 12-én délután 3 órakor a kápolnává alakított királyi váróteremben az ortodox klérus gyászistentiszteletet tart a következők jelenlétében: az elhunyt családja, őfelsége képviselője, a miniszterelnök, a követségek, a királyi tanácsosok, a kormány tagjai, az országparancsnok, a diplomata testület tagjai, a Nemzeti Ujjászületési Arcvonal legfelsőbb tanácsának tagjai, a volt miniszterek, az ortodox teológia dékánjai és tanárai, az egyházak képviselői, a katonai és polgári hatóságok részéről azok, akiket hivatalos minőségben megszoktak hívni, a román Akadémia képviselői, az ország papságának képviselői, az ország egyesületek, a kulturális egyesületek és a különféle egyesületek képviselői egyesületi zászlókkal.

A gyászistentisztelet befejezése után a koporsót a gyász kocsihoz helyezik. *Ebben a pillanatban a főváros minden templomának harangja megszólal és a harangzúgás egészen addig tart, amíg a gyászmenet elérkezik a patriárka Székesecegyházhoz.*

A székesegyház előtt levezik a koporsót a gyász kocsihoz és a templom hajójába helyezik el. Amerre a gyászmenet elhalad, végig a katonaság áll sorfalat. Menet közben a katonai zenekarok és a kürtösök gyászindulót fújnak és a katonaság fődétlen fővel fog tisztelegni. A katonaság sorfala mögött az állami hivatalnokok, az országőrök, valamint a különféle egyesületek és testületek fognak állani zászlókkal.

A kormány és a Nemzeti Ujjászületési Front tagjai a front egyenruhájában, fehér kesztyűvel, díszzövel, kitüntetésekkel és karjukon gyászszalaggal vesznek részt a menetben.

Polgári előkelőségek frakkban, fehér nyakkendővel, fekete kesztyűvel, cilinderben, kabátban

jelennek meg. Kitüntéseiket felsőkabátjukon hordják.

A katonaság díszegyenruhában, kitüntetésekkel és karonviselt gyászszalaggal vesz részt a temetési szertartáson.

Az elhunyt temetést a patriárka épületében ravatalozták fel. A közönség hétfőn, március 13-án reggeli 8 órától este 7 óráig járulhat a ravatalhoz.

Kedden, március 14-én délelőtt 11 órakor tartják meg a patriarhatus székesegyházban a gyászistentiszteletet, amelyen részt vesznek a királyi család tagjai, a minisztertanács elnöke, a követségek, királyi tanácsosok, a kormány tagjai, az országparancsnok, a diplomáciai testület tagjai, a Nemzeti Ujjászületési Arcvonal igazgatósági tagjai, volt miniszterek, az ortodox teológiai dékánok és tanári kara.

Külföldi főpapok a temetésen.

Bucuresti. Saját tud. Miron Cristea patriarcha temetésére a következő külföldi egyházi küldöttségek érkezését jelentették be: a szerb egyház képviselőiben egy püspök és öt lelkész, a bulgár egyház képviselőiben két püspök és egy egyetemi tanár, a lengyel egyház képviselőiben egy püspök és egy egyetemi tanár. A görögkeleti szerb patriarkátus Simon sabáci püspököt küldte ki Miron Cristea patriarcha temetésére. A püspök pénteken Temesvárra érkezett, ahol Kosztics Szlobodán főesperes vezetésével csatlakoztak hozzá a temesvári szerb egyházmegye képviselői. A szerb egyházi küldöttség még pénteken elutazott Bucurestibe.

Részvétlívjak érkeznek a világ minden részéből.

Bucuresti. Saját tud. A Szent Szinódushoz és a miniszterelnökségre és a külügyminisztériumba állandóan érkeznek a részvétlívjak a külföldi ortodox egyházak fejeitől, külállamok kormányaitól, belföldi testületektől, közületektől, egyházkormányzóktól.

A lívjak tömegéből kiemelik Dionisie lengyelországi ortodox mitropolita részvétnyilatkozatát, és az Egyesült Államok kormányának sürgönyét.

A román Akadémia pénteki emlékülésén Radulescu Mitru mondott magasszárnyalású emlékbeszédet a megboldogult Miron Cristeáról, aki az Akadémiának tagja volt.

Vasárnap és kedden zenetiltalom, minden előadás szünetel.

Bucuresti. Saját tud. A nemzeti gyász jeléül a miniszterelnökség elrendelte, hogy vasárnap egész nap és kedden a temetés utánig minden előadás, a mozielőadások is, szünetelnek.

Kedden a rádió részletes helyszíni közvetítést ad a patriárka temetéséről.

Nagyvárad rendőrkövostora a fenti rendelet értelmében közli, hogy vasárnap a nemzeti gyász napján, valamint kedden, szünetelnek a színházi és mozilelőadások, látványosságok, társasvacsorák és minden más gyűlés vagy összejövetel.

Fogjunk kezét...

Irta: Schmidt László (Ehed)

Egy levél fekszik előttem, melyet a „Végek” felsíró szavára egy melegszívű székely pap küldött hozzám. Testvér-kezének szorítása; meleg szívnek az üzenete. Bálint Vilmos csikszenttamási plébános küldötte, az a pap, aki évtizedek óta kemény munkát folytat példászerű falumunkájával népünk szervezése és megmentése érdekében. Senkitől sem esett volna jobban, mint éppen Tőle ez a levél, amelyik hangjánál és tartalmánál fogva is messze túllépi a magánlevél barátok között maradó jellegét.

Egy kedvenc és a lelkemben sokat símogatót gondolatra hívja fel a figyelmemet: az erdélyi magyar vezetőréteg egykötősségű munkába állításának szükségességére. Mert valljuk meg, a történelem kegyetlen ítélőszéke előtt, hogy gyámoltalanságunknak, szervezetlenségünknek legnagyobb és évszázadokra visszanyúló oka a vezetők torzalkodása, viszálykodása volt. Ennek pedig elsősorban vallási különféleségünk volt az alapja.

Hozzánk mindig legalább félszázados kétséssel jutottak el az európai gondolatok s mikor az új idők szele elfújta a rendi különbségeket, a nemesség többé már nem lehetett születésénél fogva vezetőosztály, akkor nem volt vezető rétegünk s azt úgy kellett kitermelnünk. A vezető intelligenciát a nemesi rend maradékából és a népek fölfelé törekvő részéből kellett a magyarságnak megalkotnia.

Egy nép élete csodálatos valami, hiszen a közösségnek lelke van s ez a lélek milliókban jelenik meg a mindennapi élet különböző és apró megnyilatkozásaiban. Ezt a lelket az egyének munkájából, szavak és tettek kifejezéseiből és akarásaiból ismerhetjük meg. A népet ismét milliók tömörülése alkotja, akik azonos műveltség keretei között ugyanazon anyanyelvet használják. Vannak közöttük földönfutók és földhöz kötöttek; vannak munkások, akik kicsiny műhelyek, vagy hatalmas gyárak mélyén dolgoznak; vannak kereskedők, akik szaladgálnak farszto munkával a falat után; ezek végzik a termelést és feldolgozás után a forgalombahozást. De ezeket, a munkájukban szinte elmerülő rétegeket a vezetőknek kell egyébe összefoglalni. A nagy tömegbe a vezetőknek kell az egységes éltető elemet — a lelket — beleönteni. Ez a nép a természet törvényei szerint kavargó, vegyül s a kiválasztódás alapján kitermeli vezető rétegét, amely lelki egészségére ügyeljen, őt vezesse, minden bajtól óvja és jövőjét szívén viselje. Fénynek is nevezhetném ezt az összetartó erőt, melynek hordozói a vezetők, de melynek melegére és összetartó erejére a népek szüksége van.

Es itt kapcsolódik be a levél gondolataimba. Szomorú szívvel mondja el, hogy habár neki nincsenek is közvetlen tapasztalatai, de „másvallású barátai sokszor panaszták, hogy mi vezetők „nem tudunk egy akaratban összeforranni” s szétzúllásunknak igazi okát katolikusok, kálvinisták és unitáriusok ebben látják.” Igazuk van. Már régen ítéletet kellett volna mondanunk önmagunk fölött s minden előítéletet félretelve, egymásnak elfeladás nélkül közös szent munkánkban, a nép művelésében segédkezet nyujtanunk. Milyen csodálatos eredményekkel büszkélkedhetnénk, ha ki-

Ató-e a tüdőbetegség?

an, tüdőcsúcs-, vagy légszűrésben, szédülésben, tüdőkatarrusban, rekedtségben és nátházban szenvednek, mindezek teljesen ingyen és portómentesen egy tájékoztató könyvet kapnak, több ábrával, Dr. Guttmann orvos szerkesztésében: „Sind Lungenleiden heilbar“ (Gyógyítható-e a tüdőbetegség) címmel. Irjon egy levelezőlapot (6 leles bélyeggel) alantí pontos címre: **PUHLMANN & CIE, BERLIN 947. Müggelstrasse 25-25 a.**

sebségi életünk két évtizede alatt egységes alapelvekkel, egységes irányítással és testvéri összetartással dolgoztunk volna népünkért. Mennyire más és könnyű lenne ma a munkánk, ha egymás vallási meggyőződését a legnagyobb megbecsüléssel és tisztelettel nagyra tartva, a népnevelő munkában csak egyet ismertünk volna: közös műveltségünket, öntudatunk fenntartását, érdekeink védelmét különböző vallású, de egy fajtájú testvéreinknek összefogásával.

Sajnos, ezen a téren nagyon kevés komolyabb megmozdulás történt. Mi, vezetők nem mertük a kezdeményezés hálátlan munkáját megindítani s ha a magyarság lakta területeknek egyik-másik részében volt is talán ilyen megmozdulás, annak eredményét nem látjuk s így hasznát felmérni nem tudjuk. Hol vagyunk attól a nagyszerű megmozdulástól, melyről naponta olvasunk a napi sajtóban, hogy román testvéreink minden ellentétet és hitbeli különbözőséget félretéve, közös céljaik elérésének érdekében komoly tárgyalásra és elért eredményeik megünneplésére közösen összeülnek. Pedig ők is ragaszkodnak annyira különböző hitbeli felfogásukhoz, mint mi. De amikor közös cél, vagyis a lelki egység megteremtése, akkor elfeledve évszázados surlódásokat, egymásnak testvéri kezet nyújtanak és úgy ünnepelek.

Ez a megmozdulás gondolkozásra indíthat minket is. Ne várakozzunk tétlenül, hanem mi, a népnek vezetői nyújtsunk segítőkezet minden itt élő testvérünknek, aki velünk érez és gondolkodik ebben a kérdésben. Szellemi erőnket szövetekezeti alapon egyesítsük a népnevelésének munkájára. Valláskülönbség nélkül álljunk egymás mellé s egységes központi vezetéssel kezdjük el a közös munkát a romániai magyarság jövője érdekében.

Ezt a csodálatosan finom, de hasznos munkát azonban nem szabad vidéki keretek

között elindítani. Annyira szükséges, annyira életbevágó ennek a megindítása, hogy csakis felelős vezetők megfontolt és előrelátó munkájával valósítható meg. Ülünk össze egy komoly, minden egyéni érdeket már jóelőre kizáró és őszinte szeretettől áthatott megbeszélésre, ahol őszintén számot vehetünk a múlttal és belenézhetünk a jövő problémáiba.

Alakítsunk közös irányító szervezet, amelyik vallási különbség nélkül mindannyiunknak irányítója lesz. Állítsuk oda vezetőknéket azokat, akik felül tudnak emelkedni apró kiesinyességeken s a tiszta célt szem előtt tartva, elfogulatlanul tudnak népünkért dolgozni. Nekünk nem lehetnek és tulajdonképpen nincsenek is különleges tennivalóink. Egy nép fiai vagyunk, Isten akaratából ennek a népnek anyagi és erkölcsi javáért keményen dolgozni: egyedüli kötelességünk. Ennek a népnek javára minden szellemi és anyagi erőnket egy gyűjtőpontba kell összegyűjtenünk.

Idéznem kell paptársam levelének egy részét, hiszen óriási igazságot mond benne: „Mert hiába frunk, hiába dolgozunk, míg a nép azt látja, hogy a papok (de én ide értem a többi vezetőt is), nem férnek meg egymás mellett — lehetetlen azt a szükséges, mindenél szükségesebb egységet megteremteni. Tapasztalatom szerint óriási nehézség a mindkét oldalon dühöngő bizalmatlanság, de hiszen éppen ennek az elosztása az első feladatunk. Hinteni, vézni az agyakra, szívekbe, hogy az a közismert jelige: „Azokkal nem lehet” — a hazugság szemfényvesztése s az ellenség táncnótája, melyre mi vakon, lélek nélkül, lelkiismeretlenül nemcsak hallgattunk, de táncoltunk is, eltűnjön mindörökké.“ Sokan látnak és látják a dolgokat így a lényegében. Különösen vegyes vidékeken élő papok tapasztaljuk naponként, hogy vallási különbözőségünk miatt, mint idegenek és nagyon sokszor, mint ellenségek állunk szemben egymással. Csak

amikor komolyan belenézünk munkánk eredménytelenégének okaiba, mikor töprengünk kárbaesztett sok jószándékunk sikertelenségén, akkor értjük meg az összefogás és egységes irányítás elengedhetetlen szükségét, mely nélkül eredmény nincs, de nem is lesz soha.

Munkaterünk közös mindenben: emberi lelkek átmentése a mindennapi élet nehézségein és küzdelmein az örökélet felé; viszont népünk anyagi jólétét és életét ha nem viseljük a szívünkön, akkor csak levegőverdesés minden cselekedetünk. Akik látjuk tehát a közös célt s annak eléréséhez szükséges közös irányítást és munkatervet, indítsuk meg ezt az időszaki közeledést. Ismerjük meg jobban egymást, közeledjünk jóindulattal egymáshoz, őszinte szeretettel fogjuk meg egymásnak a kezét. Üzzünk el minden bizalmatlanságot, mely eddig a legjobb indulatuaknak is annyiszor megkeserítette az életét. Bármilyen vallásuk legyen is, lássunk egymásban édestestvért, akiknek sorsa egy, hivatása ugyanaz, nehézségei, küzdelmei semmiben sem különböznek egymástól.

Népünknek szellemi élete nem egyéb, mint sok százezer egyfajú embernek egybefonódott gondolata, meggyőződése, vágya és érzése. Ha mi, papok, ennek az életnek vezetésére vállalkoztunk, s erre Istentől hivatást nyertünk, akkor a mi kezünk is fonódjék egybe.

Másvallású paptestvéreim! Tegyük félre minden eddigi előítéletet. A katolikus papság érzi az összefogás nagy szükségét és felétek nyújtja szeretettel kezét, amely kéz a testvér kezé lesz mindíg. Üzenetek nekünk erre az első lépésre, nehogy félbemaradt próbálgatás legyen ez is, mint annyi más. A tizenkettedik órában vagyunk. Minden késlekedés óriási veszteséget jelent. Tudásunkat, tapasztalatunkat, gondolatainkat és kipróbált módszereinket adjuk át egymásnak. Vezetőink pedig valósítsák meg a közös szellemi irányítást, mely csak egy célt lát maga előtt: népünk összefogását a jobb jövő érdekében.

A nagyváradi mozgóképszínházak műsora:

APOLLÓ: GIBRALTÁR.
DORIAN: SANGHAI LEÁNYA.
CORSÓ: AZ ÉLET TÜKRE.

Olthatatlan tüzek

Irtó: Dévald László

— Erre tessék, — vezette be a leány a szobába, — a nagyságos asszony és Csöppike már várják a nagyságos urat.

Málnási belép. Komoly arca mosolygóssá ke-rekedi.

Egy feketefürtű leányka, hatalmas nagy fehér masnival a hajában, szalad elébe.

Málnási nem látja a szalon ajtajában álló asz-férfi két karjába.

— Szervusz apuka — csimpszakodik bele a férfi két karjába.

Málnási nem látja a szalon ajtajában álló asz-sonyt, ki mosolyogva köszön felé, csak felkapja ölébe a leánykát. Két nagy csókot nyom pufók kis arcára, hogy rózsaszín rózsák támadnak nyomában a halovány fehér bőrön.

A kicsi fürgé eleven mozgással kúszik ki apja karjai közül. A földön állva alig ér fel apja kabátja szárnyáig, csak a nagy bóbítás szalagja nyúlik feljebb. Öt-hat éves lehet, de pajkos, huncut állású kis barna egérszeme komoly őrséggel esil-an fel, mint megfogja apja kezét és a még most is a szalon ajtajának támaszkodó nő felé húzza.

Mint egy kis egérke, úgy néz fel a magasba:

— No gyere apu, köszönj anyukának is.

A férfi csak most köszön, de a mosoly eltűnik az arcáról és komoly udvariassággal hajlik meg.

— Csókolom a kezét nagyságos asszony.

— Tessék, foglaljon helyet, — kínál egy nagy bőrfotót az asszony.

— Köszönöm — ül le Málnási és a kis leányka fürtös fejét az arcához vonja. — Megbocsát-e, ha ma esetleg annál a megszabott negyedóránál többet találok eltölteni? Most jöttem haza egy napja Németországból és két hónapi távollét után igazán kurta idő egy negyedóra az én kis Csöppimnek.

— Maradjon, kérem, ameddig akar, — mosolyog az asszony és ő is leül, szembe Málnásival. Az apa meg a leányka, olyan, mint két pajtás-kodó gyermek. A kicsi kutatva kezdi fürkészni apja zsebeit.

— Mit hoztál nekem apu?

— Találd ki — nevet Málnási.

— Cukrot?

— Azt is, de még mást is.

— Mit? — kérdi mohón a leányka. — Játékot?

— Azt.

— No add ide gyorsan apukám — táncol örö-mében Csöppi.

Málnási a kabátja zsebében kezd kotorászni.

— Jaj, elfeledtem — néz fel tettetett ijedt-séggel.

— Ó Istenem — szontyolodik el Csöppi jó-kedve. — Hogy lehet valaki ilyen? — csóválja meg a fejét, hogy fekete hajtincsei, mint apró haran-gocskák úgy ugrálnak.

— Nézd csak meg mi van az előszobában — mosolyog Málnási.

Csöppiből kiesattan a feltörő öröm:

— Tudtam én, hogy te nem felejtetted el! Jaj de kíváncsi vagyok. Micsoda?

— Majd meglátod, ha megnézed, — dül hátra a fotójban Málnási, de Csöppi már nem hallja, mert ugrándozva löki be maga után az ajtót.

— Kis eleven ördög — fordul az asszony felé.

— Az, — bólint az anya.

Hallgatagon ülnek. Az asszony cigarettát kí-nál.

— Köszönöm, — vesz ki egyet Málnási.

Rágyujt. Merengve szóltalanul néz bele a fel-felé tekerő füstkarikákba. Mintha élete gyors filme peregne le előtte, úgy röpülnek vissza a gondolatai a multba... mikor még Olga olyan volt, mint egy tubarózsa, mely a szerelem földjé-ből nőtt ki. Fehér volt, üde fiatal, de egy kicsi-két mindig szomorú. Minden kis dolgot felfogó

szíve kissé merengővé tette. Olyan volt, mint egy múlt századból visszamaradt krinolin, rizsporos kis asszony tele ábrándokkal, romantikus gondolatokkal, ki teljesen csak a gyöngéd érzelmek vilá-gában él... És ő, hogy szerette akkor... Becézte, mint egy kis gyermeket, szerette az igazi nőt, kit benne vélt, kiből jóság, odaadás, hűség van... És családott... Akkor azt hitte családott és csak a válás után vette észre, hogy mit tett, hogy ő a hibás tulajdonképpen, hogy Olga ártatlan, tiszta, hű, csak felkavarodott gondolatai idézték elő az egész ostobaságot, hogy lehetetlen ez a válás, mi-kor mindketten szeretik egymást... És mégis el-váltak. Csöppi Olgánál maradt és ő pedig egyedül. Szerette Olgát és minden csöpp vére visszaköve-telte. De nem akart megalázkodni, kemény akart maradni. Valami vágyakozó különös érzés vett rajta erőt. Megpróbált mindent, hogy ettől a fájó, zibbasztó érzéstől megmeneküljön. Utazott, vadászott, kalandokat keresett, nőket ölelt, de nem bírta őt elfelejteni. Valami kis remény vert gyö-keret a lelkében, hogy hátha megkérné térd-en állva, könyörögve, hogy újra legyen az övé, hi-szen most még jobban szereti, mint azelőtt a köz-zéjük vetődött csodálatos véletlen előtt, hogy dob-janak fátolt a multra... és ez a kis gyökér mindjobban behálózza a lelkét, kilombosodott, ha-talmas, nagy merész fává és... és most?... Mert tenni kell valamit.

Most itt ül mellette. A régi, csak a szeméből tünt el az az ábrándozó, merengő sugár és helyé-ben ott ül egy komoly anyai melegség, melyből látszik, hogy ismeri már az életet, a gondot, az anyaságot... A régi... a régi, csak a haját fésüli most másképen, mint rég. Nem sűti ki apró lok-nikba, a válláig, melyet olyan kedvesen tudott csapkodni fejével, hanem egészen lefésűli korom-fekete haját s középpül elválasztva, mégjobban ki-tűnik arcának finom tejfehérése.

Hosszasan szívja a cigarettát, mintha a füst illata elbódította volna. Tudja, hogy most Olga is

A helyzet még zavaros Cseh-Szlovákiában

Összetűzések Pozsonyban a Hlinka-gárda és a csendőrség között. — A szlovák kormány átalakítása ügyében továbbfolynak az egyeztető tárgyalások

Bécsből jelentik: A „Wiener Neueste Nachrichten” pozsonyi tudósítója szerint a Hlinka-gárda egyik osztaga pénteken délután 4 órakor rohamot intézett a csendőrség által megszállott „Zivnostenka Bank” épülete ellen. Az épület előtt a gárda tüzharcba keveredett a cseh csendőrökkel. Mindkét részről több lövést adtak le. A Hlinka-gárda végül is elfoglalta a banképületét. Az esti órákban a gárdisták még mindig az épületben tartózkodnak. Pozsonyi jelentés szerint elkobozták azokat a lapokat, amelyek megírták Tuka Béla és Mach Sándor letartóztatását. Prágából és más cseh városokból tovább folyik a cseh katonaság és csendőrség Szlovákiába való szállítása. Pozsonyban este 9 órakor bezárták a kávéházakat, vendéglőket és a mulatókat. A város területén a péntek esti órákban kisebb tüntetések zajlottak le. Legnagyobb arányú volt a tüntetés a Hlinka-gárda székháza előtt. Hlinka hívei itt megütköztek a csendőrökkel. A csendőrök sortűzet adtak le és a tüntetők közül 3 embert súlyosan

megsebesítettek. Egy eltévedt golyó halálra sebezett egy kisfiút. A csendőrök közül is többen megsebesültek. A külföldi konzulátusok épületei előtt megkettőzték az őrségeket.

A szlovák kormány helyettes miniszterelnöke Rómában van és csak a pápa koronázásáról való visszatérése után veszi át a kormány vezetését.

Prágából jelentik: Sivák, a szlovák kormány helyettes miniszterelnöke pénteken este Rómába érkezett. Sivák a szlovák kormány képviselőjében XII. Pius pápa koronázására utazott az olasz fővárosba. Csütörtökön este, amikor elindult Pozsonyból, még csak a Tiso-kormány közoktatásügyi minisztere volt. Bécsben tudta meg, hogy kinevezték a szlovák kormány vezetésére, bár a készülődő eseményekről már elindulásakor értesült. Sivák csak a koronázás után tér vissza Pozsonyba és akkor veszi át hivatalát.

Az elmenesztett Durcánszky miniszter a bécsi rádióból beszédet mondott és alkotmányellenesnek minősítette a szlovák kormány átszervezését

Bécsből jelentik: A cseh-szlovákiai válságról legellentesebb hírek terjedtek el. Durcánszky közlekedésügyi miniszter, akiről tegnap azt jelentették, hogy a cseh központi kormány őrizetbevételre — pénteken este a bécsi rádióban nagy beszédet mondott. Hangoztatta, hogy a prágai kormány politikája már nemcsak a csehekét, de a szlovákokat is a katasztrófába sodorta. Prága Szlovákiával szemben megmutatta az igazi arcát, mikor az államszövetség pénzügyeit úgy kezelte, hogy Szlovákia összes nemzeti jövedelmeit is magához vonva. Szlovákia önálló fejlődése előtt elránt minden gazdasági és pénzügyi forrást. Most aztán önkényes

rendelkezést tett és a szlovák kormány átszervezésére, holott az érvényben levő államszövetségi alkotmány szerint is a szlovák parlament elnökének kellett volna erre nézve javaslatot tennie. Tehát a szlovák kormány mostani átszervezése alkotmányellenes volt, azért Tiso kormánya még most is hivatalos kormány Szlovákiában és ő maga is mint a szlovák kormánytagja mondja beszédét. — Prága száraz uton diktatúrát akar bevezetni Szlovákiába, — mondotta Durcánszky. — Ne higgyetek a cseheknek, se azoknak, akik odahaza a szlovákok nevében szabadon nem nyilatkozhatnak. Én itt szabadon beszélhetek.

ezeket gondolja, amiket ő.

Kintről behallatszik Csöppi harsogó kiáltása, mint az apja ajándékát megpillantotta.

Málnási érzi, hogy beszélnie kell, hiszen azért jött, hiszen ez most az egyedüli vágya, hogy visszanyerje azt, akit elvesztett. Mint kitervezte előre, hogy mint fog majd bocsánatot kérni, mint fog majd bocsánattért esdekelní, mint fogja megértetni lelke akkori felkavart helyzetét, mikor azt sem tudta mit csinál, csak a vak elfogultság vette.

Halkan megszólalt:

— Kedves Olga, ne haragudjon meg reám, amiért most így beszélek, de a lelketem rettentő nagy teher nyomja. Érzem, hogy ezt nem bírom sokáig tartani, összeroskadok a súly alatt. Meg kell tőle szelá dulnom. Ez pedig csak úgy történhetik, ha maga előtt kiöntöm egész lelketem. A mi válásunk engem testileg, lelkileg összetört. Nincs egy ép porcikája sem szellemi részemnek. Mikor azt hittem, hogy megcsalt engem, hűtlen lett az én szerelmenhez, azt hittem végem van. Megvakulva cselekedtem... De mikor magát elvesztettem, valami új láng lobbant fel bennem és ez a láng még most is sziporkázva ég bennem... Lelkem epedve vágyik valaki után és ha ezt a vágyam nem tudom kielégíteni, elhallgattni, összeomlom. Tudom, belátom, hogy én voltam a hibás, hogy ok nélkül gyanúsítottam, mert maga ártatlan volt... Elakartam magát feledni, de nem bírtam. Utaztam, kalandokat kerestem, más nőknek udvaroltam, de mindig a maga szép fehér arca lebegett előttem és hiába igyekeztem menekülni ettől a látomástól, az folyton üldözött. Csak maga után vágytam, mert csak most tudtam meg igazán, hogy mi a szerelem... Nem vagyok már gyerek, sem lobogó, változó lángú fiatal, ezért, tehát vegye komolyan amit mondok... Ez a mostani két év, csupa kínlódás volt a számomra, mert én csak magát szerettem és szeretem most is... Kérem, Olga, ha maga megtud nekem bocsájtani,

ha eltudja felejteni annak a tövisnek a szurását, amit én szurtam a maga ártatlan szívébe és azt az én örült tettemet, amivel minket elválasztottak és ha csak valami parányi kis régi szerelmet is érez irántam, akkor... akkor térjen vissza hozzám, legyen újra az én feleségem, hogy a mi kis leánykánkban igazán tudjunk gyönyörködni és újra a régi megértő szeretet lakozzon közöttünk... Azt mondják, hogy a haldokló szerelem nem támad fel soha és a férj és feleség között a szerelem másodvirágzása lehetetlen. Én is állítom, hogy így van. De én tudom, hogy a mi szívünkben még most is parázslék a régi szerelem, mert a multat még, ha akarjuk is nem lehet elfeledni... Tudom, hogy a maga lelkében is élénken élnek még szerelmünk első napjai, az első csókunk, az esküvő, a lány orgonaszó, Wagner Nászindulója, az öreg plébánosunk áldása, az első ölelközésünk, az első rózsaszínű álomvilágba való elsüllyedés, Csöppi első gagyogása... és mindezeket nem feledheti el... Maga szeret engem még most is és jó szíve megbocsát. Ujra boldogok leszünk hárman... A világgal nem törődünk. Egy hétig biztos mi leszünk a város pletyka-szenzációja, de azután elfelednek, mintha neveinket sem ismernék... Most magán van a sor Olga. Feleljen. Elég, ha csak egyetlen egy szót mond, de ez az egy szó engem felemelhet az égig, de örökre össze is zúzhat...

Olga elmélőül hallgatja Málnási lágy, zsongó, kérő szavait. Hangjából kieseng a forró kérés, esdeklő szerelem és ő mindent megért. Belátja, hogy Málnási igaz féltő szerelme lett okozója a közöttük történt válásnak. Beletekint saját lelkébe, a titkos kamarákba és ott is egy markáns, kemény barna férfiarcot lát visszatükrözni. Remegő gondossággal őrizte e kép tisztaságát még a válás után is, mert érezte tiszta ártatlanságának eljövendő diadalát. Mikor a „gyűlölm!” szót is ki-mondta azt is csak azért tette, hogy úgy legyen minden, mint ő akarja... És azóta remélt, li-

zett... Csöppiben apját csókolgatta és ha lehunyt szemmel a sötét szobában elmerengett a hosszú téli estéken, szíve megérezte, hogy ő visszafog térni, hogy az a tűz ami a szívében ég, olt-hatatlan... és hogy hárman majd annyira boldogok lesznek... és újra tud majd életfeledten kacagni, nevetni, Csöppivel bujócskát játszani a szobákban, a földön ülve elhabázni a porcellán, pufóképű babákkal, otromba barna mackókkal, csörgős sipkájú Jancsikkal... És most beteljesedett az álma... Minden valóra válik, minden úgy lesz, mint régen...

Csak gyöngye megrekedt hangon bír felelni:

— Sándor, a magáé vagyok újra és én érzem, hogy ez a most másodszer megkezdett életünk boldogabb lesz, sokkal boldogabb, mint az első.

Málnási felugrik. Arca örömben ragyog. Nem tud szólni, csak az Olga két kezét kapja el. Forrón csókolja meg a fehér keskeny kezét.

Olga lecsukja a szemét.

— Köszönöm a bocsánatot — sugja a férfi. — El sem képzelem mit tett velem ebben a percben.

— Én tudtam, hogy ez így lesz — mosolyog Olga.

Az ajtó nagy robajjal pattan ki. Csöppi lépdelt be rajta egy hatalmas nagy szőkehajú babával. A baba majd akkora, mint ő. Alig bírja.

— Jaj apukám, de drága vagy — ülteti le egy székre a hatalmas játékot és apjához fut.

Málnási felkapja és csak össze-vissza csókolgatva ereszti le a leánykát a földre.

Csöppi, mint egy nevető kis ördög, úgy fogja meg az apja és anyja kezét.

— Gyertek játszunk mamásdit. Ti lesztek az apa, meg az anya, én meg Mici leszünk a gyerekek. No gyertek.

Ők ketten pedig összenevetnek és engedelmesen mennek Csöppi után a gyerekszobába mamásdit játszani.

Vásárlásnál kérjen
ASPIRIN

feltétlenül

tablettát

mert Aspirin csak tablettákban kapható és mindegyiken látható a

»Bayer«-kereszt!

Figyeljen erre a jelre és óvakodjék utánszatóktól!

Aztán felszólította a Hlinka-gárdát, hogy Szlovákiában vegye át a hatalmat, küldjön a gárda a határokra is csapatokat és ezzel biztosítsa Szlovákia önállóságát. A rádióbeszédet Durcánszky így fejezte be:

— Ellenségeinknek, a cseheknek azt üzenem, tünjenek el Szlovákiából!

Sidor Károly államminiszter, a Hlinka-gárda főparancsnoka mérsékletre inti híveit.

Pozsonyból jelentik: A pozsonyi rádió Durcánszky bécsi rádióbeszédét részletesen cáfolás alá vette. Pénteken este maga a szlovák ügyek prágai államminisztere, Sidor is beszédet mondott a pozsonyi rádióban, hogy a Durcánszky bécsi rádióbeszéde hatását mérsékelje. A Sidor beszéde arra törekedett, hogy a prágai és pozsonyi kormányok közötti ellentétek kiküszöbölésére átmenetet hozzon létre. Mérséklően szólott a szlovák

HOTEL SZABÓ

BUDAPEST, IV. EGYETEM-UTCA 7.

Hotel Szabó a belváros középpontjában fekszik.
Szép, tiszta, világos szobák. minden modern kényelemmel.
(Központi fűtés, hideg- meleg folyóvíz, telefon, stb.)
Polgári szálló — polgári árak!

eszmé tüzesebb hívei felé és magyarázta, hogy ő maga és a szlovák-kormány el nem mozdított tagjai azért maradnak helyükön, mert biznak a prágai központi kormánnyal való kiegyezés lehetőségében. A pozsonyi kormány mostani átszervezése nem történt alkotmányellenesen, mert a köztársasági elnök az intézkedés előtt meghallgatta Szokol Mártont, a szlovák parlament elnökét. Különben is a szlovák kormány mostani összeállítása még nem végleges és a kormány teljes névsora valószínűleg csak szombaton tisztázódik. Végül Sidor, ki a Hlinka-gárdának a főparancsnoka is, felszólította a gárdát, hogy viselkedjék nyugodtan, s kerülje az összeütközést és a vérontást, mert az most fölösleges és a gárdának a szlovák eszmé nagy ügye érdekében kell készenlétben állnia.

Tiso-kormányja jegyzéket intézett Berlinhez. — Az angol politikai körök a várakozás álláspontján.

Bécsből jelentik: A német kormányhoz közelálló körök úgy tudják, hogy Tiso-kormányja jegyzéket intézett a német kormányhoz. Hogy a jegy-

zék mit tartalmaz, arról nem tudnak.

Londonból jelentik: Hi szerint az angol kormány már hetekkel ezelőtt tudott a Cseh-Szlovákiában készülődő eseményekről. Az angol kormány olyan értesítést kapott, hogy Németország ezuttal akarja hebizonyítani, hogy a demokráta államok megerősödése ellenére sem veszítette el befolyását Európa politikájának kialakításában. Németország akciója még a hét végén bekövetkezik, arról azonban nem tudnak, hogy ez az akció tulajdonképpen miben fog megnyilvánulni. A bécsi rádió egyébként megerősítette azt a hírt, hogy Tiso szlovák miniszterelnök jegyzéket küldött Hitlerhez. Londonban komolynak tartják a cseh-szlovákiai helyzetet, de tartózkodnak mindenféle nyilatkozattól. Az álláspont különben az, hogy Anglia nem avatkozhat bele a cseh-szlovákiai eseményekbe, mert azok a tárgyalások, amelyek a München utáni cseh-szlovák határok garantálására folytak, még nem fejeződtek be. Így Anglia eddig nem vállalt semmiféle kötelezettséget. Londoni politikai körök egyelőre a várakozás álláspontjára helyezkednek és azt mondják, hogy nem alkothatnak még tiszta képet a cseh-szlovákiai eseményekről, mert azokról nem kaptak részletes jelentést.

Teplanszky miniszter közbenjárására visszavonták Pozsonyból a cseh katonai csapatokat

A Hlinka-gárda tartja fenn a rendet

Pozsonyból jelentik: A Hlinka-gárda csapatai pénteken este zárt sorokban kivonultak Pozsony utcáira. Majd fegyveres járőröket szerveztek és szétküldték őket a város minden részére. A cseh csendőrök meg sem kísérelték, hogy zavarják őket. A gárda egyik különítménye rohamot intézett a hadbíróház egyik épülete ellen. A bejáratoknál lévő cseh őrséget ártalmatlanná tették és bekerültek az udvarra. Itt azonban tüzelésre kézen álló gépfegyverekkel találtak szemben magukat. A gárdiát ezután kivonultak az épületből, hogy elkerüljék a felesleges vérontást. Murgács, a Hlinka-gárda törzskari főnöke kiáltványt bocsátott ki. A kiáltványt rópcédulák ezren juttatták el a lakossághoz és a Hlinka-gárda minden tagjához. Murgács felszólítja a gárdistákat, hogy egyesüljenek a német rohamosztagokkal és torolják meg az árulást. A kiáltvány a következő szavakkal ér véget:

— Kifelé a cseh árulókkal Szlovákiából.

A kiáltvány első hatása az volt, hogy a Hlinka-gárda tagjai és a lakosság heves tüntetésbe kezdett a pozsonyi hídfő csendőrsége ellen. A tüntetők Tiso miniszterelnököt és Hitlert éltették. Teplanszky pénzügyminiszter közbenjárására végül is visszavonták Pozsonyból a cseh katonai karhatalmakat és éjjel után már az egész városban csak a Hlinka-gárda csapatai és járőrei vigyáztak a rendre.

A román sajtó véleménye a Cseh-Szlovákiában végbemenő gyökeres átalakulási folyamatról.

Bucuresti. Saját tud. A lapok részletesen foglalkoznak a cseh-szlovákiai eseményekkel.

— Mindezek a vívódások, — állapítja meg a Timpul, — amelyek most Cseh-Szlovákiát nyugtalanságban tartják, annak a következményei, hogy ez államban a müncheni egyezmény óta a népek önrendelkezési joga elvének a megvalósítására megindult a gyökeres átalakulás. Ezek az átalakulások át kell, hogy menjenek a kormányzati módszerekből azok-

nak a népeknek a tudatába, amelyek hivatottak arra, hogy egymás mellett éljenek.

Ugy a Timpul, mint az Universul is annak az óhajának ad kifejezést, hogy a nyugalom a szomszédállamban helyreálljon, az ország életszükségleteinek és a népek önkormányzati törekvéseinek megfelelően.

* A mai izgalmas élet küzdelmeiben kifáradt egyének, akik csaknem kivétel nélkül már idültté vált szokrekedésben és ennek következtében mindenféle emésztési nehézségekben szenvednek, igyanak reggelenként éhgyomorra egy-egy kis pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet, mert ez az ideális hashajtó összes jellemző tulajdonságait egyesíti magában. Kérdezze meg orvosát.

Dr Imecs Károly marosvásárhelyi zárdafőnök ferences atya vezetésével egyheti lelkigyakorlat lesz a nagyvárad-olaszi szentlélek-templomban

Gálffy Sándor, a nagyvárad-olaszi római katolikus egyházközség plébánosa a következő felhívást adta ki:

— Kedves Híveim! Elmúlt egy év és szívetek ajtaján újból kopog az Ur. Szava szelíd, de határozott: *egy évvel közelebb jutottál az örökkévalósághoz, nemsokára számot kell adnod sáfarkodásodról.* Most adj számot az elmúlt évről: hogyan használtad kegyelmeimet? Mennyit gondoltál lelkeddel? Egész nap sietsz, sokat dolgozol, talán még többet szenvedsz, mennyit türsz a földiekért! De naponta csak egyszer is gondoltál lelked üdvösségével? Mindannyiunkhoz így beszél az Ur, de halljuk-e mindannyian szavát? Halljuk-e, észrevesszük-e, hogy Jézus Krisztus kiontott Vére hangosan kiáltja felénk: „Mentsd meg a lelked!”

— Értsétek meg: Isten akar újra szólani hozzátok. Ő akar felvilágosítani, hitetekben megerősíteni, a keresztény életben megújítani. Ezt a jó Istennel való bensőséges találkozástokat segíti elő a *nagybőjti lelkigyakorlat*, mely templomunkban március hó 19-én, vasárnap este kezdődik és március 26-án, vasárnap reggelig tart. A szentbeszédnek mindennap este 6 órakor lesznek a nők részére és félnyolckor a férfiak részére. A lelkigyakorlat 26-án reggel 8 órakor közös szentáldozással végződik, akkor részesülnek a hívek a teljes búcsúval járó pápai áldásban is. A lelkigyakorlatot vezetője főtisztelendő dr Imecs Károly ferences atya.

A felhívás a következő kéressel végződik:

— A munkaadókat szeretettel kérjük, küldjék el munkássaikat, alkalmazottaikat a lelkigyakorlatra. Ott csak hűségre, pontosságra, lelkiismeretességre nevelik őket!

**Kinek-Kinek
MEGVAN
A MAGA
BAJA.....**

***de ELŰZI BAJÁT, ha ÁLLAMI
SORSJÁTÉK SORSJEGYET vásárol a

**COLECTURA OFICIALĂ
SI A OFICIILOR RURALE P. T. T.**

ELÁRUSÍTÓ HELYEINÉL
Március 15. - én, amikor a 19. sorsjáték I. osztályának a húzása lesz, **GAZDAG EMBERRÉ VÁLHAT.**
A többi húzás április 15. - én, május 15. - én,
június 15. - én.

Biharmegyei
székhely:

Colectura Oficială, Oradea Bulv. Regele Ferdinand 11.

Anglia megelégedett a romániai búzaszállítással

Kétszáznegyezer tonna búzát szállított Románia Angliának

București. Saját tud. A lapok nagy elégtétellel jelentik, hogy a Románia és Anglia között létesült szerződés értelmében eszközölt román búzaszállítás befejeződött. 204.000 tonna búzát szállított Románia a Szövetkezeti Intézetek útján. Pénteken levél érkezett az angol kereskedelmi minisztertől, aki köszönetét és megelégedését fejezi ki a szállítás gyorságáért és a szállított búza minőségéért.

Allami képesítéssel rendelkező magyar tanítókat keresnek a Bánságban

Aurélháza magyar tanítót kap

Temesvár. Saját tud. Aurélháza bánsági községben, amelyben a lakosság hatvanszázaléka magyar, negyvenszázaléka német, az állami iskolának éveken át csak román tagozata működött. Néhány héttel ezelőtt a németeknek sikerült kieszközölnie a német tagozatot, amelyben a német igazgató tanít. A tanulók száma harmincöt-negven körül van. Az iskolát nyolcvanegy magyar tanuló látogatja, akik azonban megmaradtak a román szekciónál, de ott sem tanulhatnak. Az egyetlen tanerő, aki a román szekciónál működik — a román tanítónő — megbetegedett, orvosi műtétnek is kellett magát alávetnie s az egész iskolában megmaradt az igazgató, aki viszont a maga né-

Olcso konzerv vásár!

Bragadiru-, Grivița-, Stela-, Stirbey-gyárak főzelék-féle és kompót konzervei és olajban készített konzerv különlegességei árait rendkívül leszállítottuk

Mezey János
v. Janky Antal-cég

Piața Unirii 2. szám Telefon 32-60 szám
Csak finom minőségű idei friss áruk!

met tagozatával van elfoglalva. Ezért most az aurélházi iskolaszék magyar tagjai a község nevében és a Magyar Népközösség igénybevételel eljárta a temesvári tanfelügyelőségen, hogy a helyzet megfelelő rendezését kérik és állítsák fel ténylegesen a magyar tagozatot is, hiszen nyolcvanegy magyar tanuló van szó. Kérték egyúttal — éppen a tanulók számára való tekintettel — hogy egy tanerő helyett kettőt alkalmazzanak. Megfelelő helyiség van, mert az állami óvoda helyisége üresen áll. Kérte végül a küldöttség, hogy magyar tanerőket nevezzenek ki és római katolikus tanító is legyen, hogy ez a kántori teendőket is elláthatná. A tanfelügyelőségen előzékenyen fogadták a küldöttséget és kijelentették, hogy egyelőre hajlandók a beteg tanítónő helyére helyettes tanerőt kinevezni. A tanfelügyelőség szerint azonban nem áll rendelkezésre magyar tanerő, olyan tudniillik, akinek állami képesítése van. Hajlandók azonban, kisegítőnek, olyan magyar tanítót küldeni, aki nem az állami, hanem felekezeti intézetben kapta képesítését.

A Magyar Népközösség ilyen tanerőket tud a tanfelügyelőségnek ajánlani. Nyilvántartásaiban azonban egyelőre tényleg nem szerepelnek olyan állástalan bánsági magyar tanerők, akiknek megvan az állami képesítésük.

Kéri tehát az állami oklevéllel rendelkező magyar tanerőket, akik nincsenek állásban, akár a Bánságban laknak, akár az ország más részén, hogy jelentsék be címüket a Magyar Népközösség bánsági tagozatánál (Timisoara I. Piața Unirii 8), miután adott esetben szükség lehet rájuk.

Kneipp-ből
Franck-ből

Az angol hadügyminiszter nagy beszédet mondott a világfeszültség megoldási lehetőségeiről

Ötéves béketervet ajánlott, amit a parancsuralmi és a demokrata államok együttesen dolgoznának ki

Londonból jelentik: Hore Belisha angol hadügyminiszter nagy beszédet mondott Anglia fegyverkezésének okáról és az európai helyzet feszültségének megoldási lehetőségéről.

Anglia fegyverkezésének egyedüli célja a védekezés. Nagy-Britannia nem akar semmit sem meghódítani és senkit sem akar megtámadni. Ezzel megnyugtathatjuk Németországot és Olaszországot, mert ők mindig azt hangoztatják, hogy a demokrata államok fegyverkezési láza a parancsuralmi rendszerű államok

elleni háborus készülődés jele.

— Nincs olyan vita, amelyet nem volna lehetséges békés úton megoldani, — mondotta a miniszter. Beszéde további részében azzal a javaslattal állott elő, hogy Európa fennálló politikai kérdéseinek megoldására készítsenek ötéves tervet. A tervet a három diktátor, valamint Anglia és Franciaország miniszterelnökei készítik el és a tervre még Roosevelt elnöknek kell hozzájárulást adnia.

A francia képviselőházban viharos ülés volt a spanyol menekültek miatt

A szocialisták a spanyolországi gyilkosságok gyanújában álló Marti kommunista képviselő ellen vizsgálat elrendelését követelik

Párizsból jelentik: A Kamara pénteki ülésén heves felelőválaszok hangzottak el a menekültügyi viták során. Különösen éles szócata folyt le a szocialisták és a kommunisták, valamint a központiak és a jobboldaliak között. Ybernégari szocialista képviselő követelte, hogy 300 ezer

menekültet küldjenek vissza Spanyolországba. A vita során Marti kommunista képviselő ügyére került sor. Marti ugyanis — mint már megirtuk — a spanyol köztársaság oldalán résztvett a polgárháboruban és véres kegyetlenkedéseivel tette hírhedtté nevét.

A szocialista képviselő Marti képviselőhöz fordulva ezt kiáltotta:

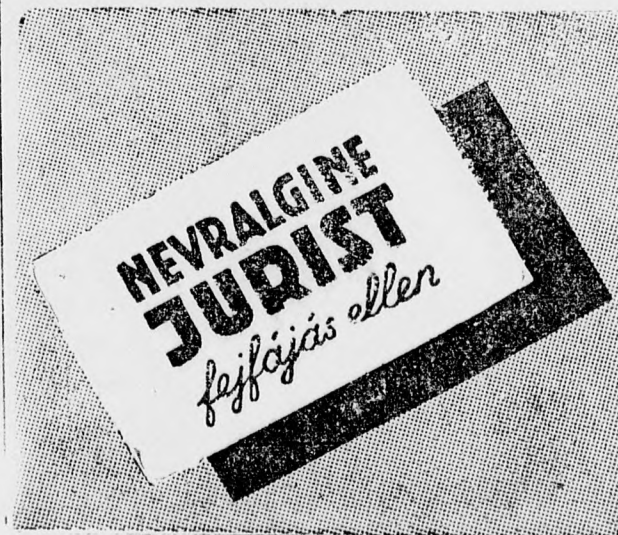
— Ha igazak a vádak, akkor maga gyilkos, ha nem igazak, akkor a maga ellenségei rágalmazók.

— Ezt csak a fasizták fizetett ügynökei állítják rólam — felelt vissza a kommunista képviselő.

Általános zürzavar és lárma keletkezett a Kamarában

— Ki a gyilkosokkal — hangzott mindenfelől.

A szocialista képviselő a csend helyreállása után folytatta beszédét és vizsgálatot követelt Marti ellen. Több képviselő adatokat sorolt fel Marti spanyolországi tetteiről. Így Lassale francia őrnagyot is ő gyilkoltatta meg. Január 19-én 85 francia nemzetiségű foglyot vett át tuszként. A foglyokat munkatáborba küldte, azonban további sorsukról senki sem tud. A Kamara ülését kedden folytatták.

Eucharisztikus Világkongresszusi Almanach

Diszes kötés, művészi kiállítás. Több száz fénykép.
Ara a pénz elzetes beküldése esetén 420 lei és porto 30 lei

Rendelje meg még ma az „ECCLESIA” könyvkereskedés Oradea, vagy a „MAGYAR LAPOK” útján!
LEGSZEBB CSALÁDI EMLÉKKÖNYV!

Tragikus körülmények között meghalt Bálint Lázár, a gyimesi pásztorgyermekből lett szobrász

Meghalt Bálint Lázár, a székely östehetség.

Emlékeznek? A nyáron írtam viszontagságos életéről, szobrász- és díszítőművészeti sikereiről, meg arról a kedves rögeszméjéről, hogy világbéke-hirdető jószándékával meg akarta váltani az emberiséget a háborútól.

Meg is neheztelt rám egy kicsit a szegény, jó Bálint Lázár, amiért nem vettem komolyan az eszméit, s negyvenhárom füzetes naplójából, amelyet áttanulmányozás végett ideadott nekem, csupán a paraszt-lángelméjére és hányódásaira jellemző részeket ismerttettem olvasóim előtt, a böleselkedéseket azonban mindössze néhány jóindulatú megjegyzéssel intéztem el... Meg is mondta nekem kerekben, hogy nincs érzésem a komoly dolgok iránt, s csak a jelentéktelen apróságok érdekelnék... De azért nem vesztette el reményét, hogy idővel mégis csak elmélyedek a gondolatokba, amelyeket csodálatos látomások közben, a felhők-ből és az égitestekből hozza intézett szövegek között velem, s amelyeknek továbbadását a sajtó útján kötelességének érezte. Most már, hogy nincs többé szegény Bálint Lázár, s nem kockáztatom a végleges kegyvesztettséget, elárulhatom, hogy nem lehettem segítségére e vélt kötelesség teljesítésében, főként azért, mert a gyimesi székely pásztorgyermekből lett szobrász lelkébe a lángész és örület keverékéhez fölös mértékben adagolódtak az utóbbi.

A múlt év nyári estéin gyakran ellátogattam hozzá megkérdezni, meddig haladtam már naplójegyzetei olvasásában. Poros szandálban, agyagmázgás munkazubbonyban jött legtöbbször, úgy, ahogy valamelyik szobrász vagy épületdíszítő mester műtermében letette a mintázó szerszámot. Meggyőződéses biszterista volt, s egyik zsebéből rendszerint uborka vagy paprika nézett ki, míg a másikkal hagyma és paradicsom kandikált elő. Néha olajat, ecetet kért, elkészítette keleti salátáját a kertü asztalon, s mialatt hatalmas étvágyal fogyasztotta nyers vacsoráját, látomásairól, túlvilági szövegeiről beszélt.

Folyton ez emberiség nagy átkának, a háborúnak a gondolata gyötörte, amit „az ördög kalákájának” nevezett... Hát nem gyönyörű elképzelés? Az emberek az ördög hívására kalákában pusztítják legszentebb értékeiket.

A csillagok úgy vitakoztak egymással az ő hallucinációiban, mint ahogy más közönséges hallandók két embert hallanak beszélgetni az utcán. És ha az ő életében vagy a világpolitika alakulásában valami kedvezőtlen fordulat állott be, ő oly döbbenetes valóságérzéssel, annyira fizikailag látta benne a sátán kezét, hogy az háborzongató volt.

— Lázár, Lázár! — hallotta minduntalan a titokzatos szöveget, — vigyázz Lázár, mert a sátán ismét mesterkedik.

A nyár végén különös honvágy emésztette Bálint Lázárt. Hazautazott és beharangozta a gyimesi havasokat. Vajjon melyik csillag sugta meg neki, hogy sok évi szakadatlan idegenben-bolyongást után most okvetlen haza kell utaznia, ha még egyszer látni akarja az erdőket, legelőket, ahonnan tízéves gyermek korában űzte el nyugtalan vére, hogy szerény kenyeret és színes álmokat hajszoljon, két országban is városról-városra vonszolja életét?...

Rettentőek voltak számára az ősz eseményei. A testén cikáztak át a háborús veszély hírei és láthatatlan, fájdalmas sebeket ütöttek rajta. Meggyötört, összeesve keresett fel októberben, a veszedelem biztos elmúltával, de kemény tatár ar-

cán, lázás szemeiben diadal sugárzott. Ugy érezte, hogy győzött a sátán fölött. Ó, Lázár győzött.

Felkerestem akkor egy ismert épület-díszítő szobrászmester műhelyében, ahol egy kultúrház színpada fölé tervezett domborművön dolgozott.

Gyors ujjai alól titáni alakok kerültek ki, amelyek egy rém ellen vonultak fel fergeteges, ellenállhatatlan erővel. Valamelyik látomást mintázta meg itt is, mint annyi különös, megdöbbentető, a tehetség és az egyensúlyát vesztett lélek jeleit egyformán tükrözőtető munkáján.

Azóta nem láttam Bálint Lázárt. S most értesülök róla, hogy néhány nappal ezelőtt tragikus körülmények között fejezte be földi vívódásait.

Mondják: nem volt munkája a télen és sokat éhezett, mert a válságos őszi hetek nagy belső harcainak lehetlenné tették számára, hogy mint más esztendőben, takarékos előrelátással gondoskodjék a téli megélhetéséről. A Colaentina-külváros egy kályhagyárosánál húzódott meg, ahol üzemen kívül álló eszerépegető kemencékben talált ingyenes szállást, menedéket.

De a sátán, ahogy ő mondaná, nem engedte már meg neki, hogy megérje a tavasz lassan meginduló munkalehetőségeit. Február egyik utolsó

éjszakáján, híznyára látomások felé fordított, átszellemült arccal, ott botorkált a cserépegető-kemencégödrök között, amelyek maradóktüzeiben néha szabad volt kitégetnie olesó pénzen-eladásra készült agyagfiguráit is.

S reggel a munkások nyakaszegetten találták meg egy gödörben.

A bonctani intézetbe szállították szegény Bálint Lázár tetemét, hogy ott, diákok bonckése alatt, a tudomány szolgálatában, holtan is folytassa a harcot az emberéletre, emberi boldogságra acsarkodó sátán ellen.

Jávör Béla.

A nagybányai festők kiállítása Bucurestiben

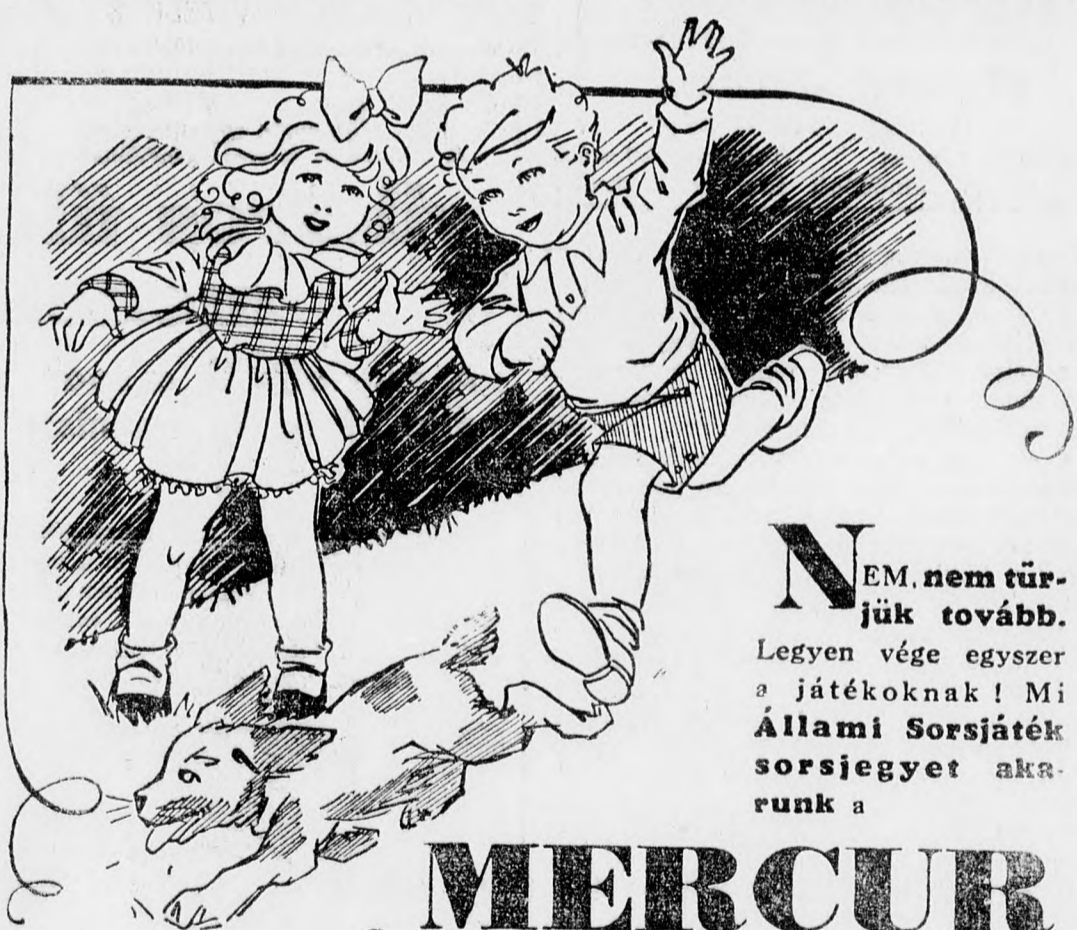
Bucurestiből jelentik: A nagybányai képzőművészek egyesülete kiváló tagjainak kollektív képzőművészeti kiállítása március 5-én nyílt meg Bucurestiben a Szépművészetek Szindikátusának termében, a Str. Rosetti és a Bul. Brătianu-sarkon. Résztvett az ünnepélyes megnyitón a kultuszminiszter, a dán követségi titkár, a Romániai Szépművészeti Szindikátus elnöke és titkára.

A megnyitóbeszédet a Szépművészeti Szindikátus elnöke mondta, amire a festők nevében Abrudean Péter festő válaszolt, majd Minulescu szépművészeti szindikátustitkár méltatta ennek a szép kiállításnak a jelentőségét, annyival is inkább, mivel ez az első alkalom, hogy a Nagybányai Festők Társasága Bucurestiben kollektív kiállítást rendez.

Erdélyi szemmel nézve is különös fontosságot tulajdoníthatunk ennek a kiállításnak, hiszen a festők legnagyobb része erdélyi s így joggal mondhatjuk, hogy Nagybánya útján Erdélyt képviselik a képzőművészetben.

Minden festőnek hat képe van kiállítva. A kiállító festők a következők: Abrudean Péter, Deák Ferdinánd, Gyarmati Ferenc, Gyimesy Gábor, Kádár Géza, Kiss Károly, Kovács Géza, Mezei Elemér, Scheip Károly, Shakhov Sebestyén, Sorban Raul, Stelek Norbert, Uica Gassert Lula és Ziffer Sándor. A szobrászok közül: Manu Gheorghe és Peer Merloe vettek részt.

A kiállítás, — ismételjük, — új értékelés kezdetét jelenti és sikere fokmérője lesz az erdélyi képzőművészet általános hatóerejének.

Vásároljon sorsjegyet idejében

NEM, nem tőrjük tovább.

Legyen vége egyszer a játékoknak! Mi Állami Sorsjáték sorsjegyet akarunk a

MERCUR

ELÁRUSÍTÓ HELYEITŐL

MÁRCIUS 15.-én lesz a 19. sorsjáték I. osztályának a húzása.

HELYI CIM.

„DACIA” BANK (M. egyiroda)
Oradea, Bulev. Regele Ferdinand 9.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, II. Károly király-út 5. sz.

ELŐFIZETESI ARAK: Belföldön: Egész évre 900, félévre 450
negyedévre 225, egy hóra 75 lei.
Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepen 24 fillér.
Postatakarékpénztári csekszámlánk száma: 80.037
Telefon: 12-27.

Kolozsvári szerkesztő: **dr Sulyok István.**
Kéziratokat nem őrzünk meg és nem adunk vissza.

Időjárás

A bucurești időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Mérsékelt északi szél, változó felhőzet, kisebb eső és havazás. A hőmérséklet alig változik.

Előkelő angol vendégek a fővárosban. Bucureștiből jelentik: A propagandaügyi alminiszteriumban tegnap fogadták Illiffe lord a „Daily Telegraph” napilap és az Allied News-Papers újság-tröszt társulajdonosának, Marchwood lord az angol konzervatív párt tagjának, G. Philipi ezredes és nejeinek és Neville Smith-nek látogatását. Az előkelő vendégek az ország nevezetességeit tekintik meg. A propagandaügyi miniszteriumban a vendégeknek néhány ismertető és turisztikai filmet mutattak be.

GABRIEL DR. EGYHÁZMEGYEI ÜGYÉSZ GYÁSZJA. Temesvárott elhunyt Prexl Ede magánzó nyolcvankét éves korában. Az elhunytban Gabriel József dr. ügyvéd, egyházmegyei ügyész apósát gyászolja.

Telepes (batériás) rádiója van?
kérje az ingyenes ismertetőt a

SIMPHONIA

elempótló készülékről, mely olcsó, folytonos rádiózást biztosít!

SIMPHONIA elempótló e'önye:

1. Feleslegessé teszi a drága elemeket.
2. Üzemköltsége minimális, fogyasztása havi 35.- Lei.
3. A már meglévő 2 voltos akkumulátorral táplálható.
4. Kezelése nem kíván szakértelmet!
5. Vételára (2600 Lei) 1 év alatt visszatérül.

BFP NATH

rádió és csillár szaküzlet

Oradea, str. Brătianu 1. (Apollo palota)

KATOLIKUS LANYOK! Március 28, 29, 30, 31-én és április hó 1-én este fél 8 órai kezdettel a nagyvárad-olaszi-j (Barátok) plébánia templomban dr Scheffler János teológiai tanár nagyböjti szentbeszédet tart számunkra. — Jöjjetek el mindannyian! — Hívjátok leányrokonaitokat, barátaitéteket, hozzátok el háztartási leányalkalmazottaitéteket, minden leányismerőstéteket. Apostolkodjatok e célért szívvel-lelkekel, hogy a husvéti szentáldozás lélekmelegülésében mentől többen részesüljünk! A szebb, a lelki jövőt építitek ezzel, a Krisztus békéjét, Krisztus országában!

SZIGORUAN ELLENŐRZIK A KEDVEZMÉNYES JEGGYEL UTAZÓKAT. Bucureștiből jelentik: A CFR vezérigazgatója szigorú rendeletben utasította az állomási pénztárosokat, hogy jegyváltáskor győződjenek meg arról, hogy a kedvezményes jegyeket kérő utasok igazolványait ellátták-e a szükséges biztosítási és utadó-bélyegekkel s azokat érvényesítették-e a folyó évre. A rendelet szerint a pénztárosok anyagilag is felelősek a szabálytalan igazolványok alapján kiadott jegyek miatt s emellett feyelmi eljárást is maguk után von esetleges mulasztásuk.

Lelkinap a nagyvárad-i Szociális Nővérek-nél. Március 16-án reggel 8 órától este hat óráig lelkinapot tartanak a nagyvárad-i Szociális Nővérek otthonában (Str. Criean 2.), ahol minden nőtestvért szeretettel várnak.

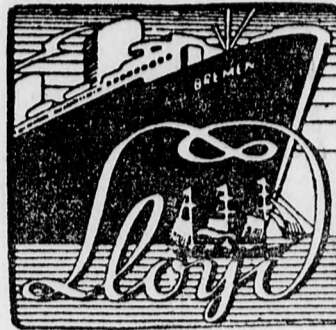
* Munkakedv, energia ömlik el a szervezetben, ha testét rendszeresen bedörzsolli DIANA #6sborszeeszél

Az 1939. évi NEW-YORK-i világkiállításra a

„NORDDEUTSCHER LLOYD BREMEN“

gyorshajóival

„BREMEN“
„EUROPA“
„COLUMBUS“

Program-lehetőségek
5-től 13 napig
terjedő időre

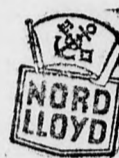
Kirándulások: New-Yorkba — A Niagara vizeséhez — Buffalo-ba — Erie-tóhoz — Detroit-Chicago ba — Washington-ba — Philadelphiá-ba — Atlantic City-be

Minimal részvételei díj — beleértve az U. S. A.-ban való tartózkodást is Lei 32.500.—

Felvilágosítással és prospektussal szolgál:

București: Calea Victoriei 114. Telefon: 3-29 68
Timișoara: Str. I. C. Brătianu 39. Telefon: 28-25
Sibiu: Str. Regina Maria 26. Telefon: 180

Titeanu és Tataru tárgyalása. Bucureștiből jelentik: Eugen Titeanu sajtó- és propagandaügyi alminiszter pénteken délelőtt hosszabb tárgyalást folytatott Coriolan Tataru professzorral, a Szamos-tartomány királyi helytartójával.

FELROBBANT EGY NAGY LŐSZERRAKTÁR ARGENTINÁBAN. Buenos-Airesből jelentik: Pénteken hatalmas aranyu robbanás történt Rosalio-ban. A város központjához nem messze lévő lőszerraktár eddig még ismeretlen okok miatt óriási robbanással levegőbe repült. Az összeomlott épület romjai alól eddig 8 ember holttestét húzták ki. A sebesültek száma eddig még ismeretlen, de tizennyolcnak az állapota válságos.

MINISZTERIUMI BIZOTTSÁG ALAKUL A TÖRVÉNYEGYSÉGESÍTÉS GYORSABB KERESZTÜLVITELÉRE. București. Saját tud. Az igazságügyminiszter rendeletet adott ki, amely a minisztérium mellett bizottságot létesít az ország területén lévő különböző jogrendszerek egyesítésének gyorsabb keresztülvitelére. A minisztériumi bizottság megvizsgálja, irányítja és a lehető legrövidebb idő alatt befejezéshez juttatja a törvényegységesítésekre vonatkozó eljárásokat, illetve munkálatakat.

Temetés. Özv. Fodor Sándorné ezül. Tóth Pirocska 53 éves korában Nagyváradon meghalt. Temetése vasárnap délután 4 órakor lesz a Havassy-kápolnából. (Erdélyi „Concordia”).

Bőrigázva

Érzem, hogy a nedvesség csontjaimig hatolt.

Amint haza érek egész testemet be fogom dörzsolni **CARMOL** *)-al és megvagyok győződve, hogy ez meg fog védeni a hűléstől.

*) Carmol a legjobb bedörzsolószert meghűlés, gripa, reumatikus fájdalmak és táz ellen

Zürichi zárlat. Párizs 11.65 háromnegyed, London 20.62 fél, Newyork 439.75, Brüsszel 73.97 fél, Milánó 23.13, Amszterdam 233.50, Berlin 176.35, Szófia 540, Prága 15.03, Varsó 83, Belgrád 10, București 337.

MEGHIVÓ. Az Erdélyi Római Katolikus Népszövetség Pázmány-Társasága 1939 március hó 13-án, hétfőn délután 6 órakor Kolozsváron, a Lyceum-könyvtár termében (Str. Cogălniceanu 2.) rendezendő felolvasó ülést tart a következő műsorrall: 1. Az ülést megnyitja: Pakocs Károly, pápai kamarás, szalmári kanonok, a Pázmány-Társaság elnöke. 2. „Csik: a nyugati műveltség keleti határa.” Székfoglaló értekezés. Felolvasa: Venczel József, a Pázmány-Társaság rendes tagja. 3. Verseiből felolvas: Hegyi Endre, a Pázmány-Társaság meghívottja. 4. Zárószavak.

Elárverezik a pénzhamisító gépet. Dévai tudósítónk jelenti: Rech Károly és Barboi Joan ezaszvároei pénzhamisítókat annakidején a csendőrség letartóztatta s gépjüket is elkobozták, őket pedig börtönbüntetésre ítélték. Most a dévai rendőrség közhírre tette, hogy pénzhamisító gépjüket március 23-án nyilvános árverésen el fogják adni. Az árverést március 23-án déli 12 órakor tartják meg a dévai rendőrségen.

A PREDEALI HEGYEBEN ÖTVEN CENTIMÉTER MAGAS HÓ, CONSTANTÁBAN TAVASZ VAN. Brassóól jelentik: Csütörtökön délután a predeali hegyekben erős havazás kezdődött. A földet borító hó vastagsága itt már eléri a negyven-ötven centimétert. A havazás egyre tart, a hőmérséklet ennek következtében jelentősen csökkent. A téli sportolók tömegesen keresik fel a friss hóval borított hegyeket. Constantában éppen ellenkező módon változott meg az időjárás. Két nap óta élénk déli szél fúj s az időjárás teljesen tavasziasra fordult.

* Főtájás, idegesség, hypochondriás állapotok gyakran a legrövidebb idő alatt megszűnnek, ha bélműködésünket reggelenként, éhgyomorral egy kis pohár természetes „Ferenc József” keserűvízzel elrendezzük. Kérdezze meg orvosát.

Rablógyilkos merénylet Karánsebesen. Temesvár. Saját tud. Karánsebes külvárosában halva találták meg Grigorescu Teréz 45 éves asszonyt. Az özvegyasszonynak a torka át volt vágva. Grigorescu Teréz egyedül élt, az utóbbi időben sokat betegeskedett. Legutóbb földjét is eladta és állítólag a földért kapott 10 ezer lei készpénz is eltűnt. A rendőrség erélyes nyomozást vezetett be a rablógyilkosság felderítésére.

Vasárnap délelőtt: Kolping—Vasas a Rhédey-kertben. Nagyvárad. Saját tud. A Rhédey-kerti pályán vasárnap délelőtt két körületi bajnoki mérkőzést játszanak. Reggel 9 órakor Kinizsi—Makkabea, míg 11 órakor a Kolping—Vasas találkozó kerül sorra.

* Székelési zavaroknál és az ezekkel járó általános rosszullétnél a rendkívül enyhén ható természetes „Ferenc József” keserűvíz — reggel felkeléskor egy pohárral bevéve — a gyomor-bélcsatorna tartalmát gyorsan kiüríti, a puffadtságot csakhamar csökkenti, az emésztést és a vérkeringést előmozdítja s tartós megkönnyebbülést szerez. Kérdezze meg orvosát.

Kitüntetett német konzul. Temesvár. Saját tud. Hitler német birodalmi vezér és kancellár Kuhn a Richárd dr. temesvári német konzult, valamint Tomoor Lajos konzulátusi kancellárt, diplomáciai szolgálataik elismeréseként a „hű szolgálataért való ezüst díszjelvényvel” tüntette ki.

* **A NAGYVÁRADI KATOLIKUS KÖR VENDEGLŐJÉ,** a hozzátartozó lakással együtt, továbbá a Kör helyiségekben való kiszolgálás joga, 1939. április 1-re bérbeadó. Ajánlatok a Kör irodájába adandók be, Nagyváradi, Regele Carol-utca 5. szám alá.

RÓMAI KALAUZ. Most jelent meg a vatikáni nyomda kiadásában az 1939 évre szóló római és vatikáni naptár (Diario Romano e Vaticano), mely immár 18-ik évfolyamában van. Ez a rövid egyházi évkönyv a legfontosabb adatokat és közleményeket tartalmazza a Vatikánra és Rómára vonatkozólag. Az idei évkönyvből megtudjuk, hogy például Rómának jelenleg 98 plébániája van, 428 temploma, 216 nyilvános kápolnája és 60 oratóriuma. 1870—1938-ig összesen 110 egyházi épületet bontottak le Rómában, viszont az utolsó rövid 7 évben nem kevesebb mint 32 templom, 12 kápolna és 25 istentiszteleti hely épült.

A nagyváradi Katolikus Legényegylet március 19-én, Szent József-napkor ünnepi fennállásának 40 éves évfordulóját. Ez alkalommal jubiláris ünnepséget rendez, amelynek műsora a következő: 1. Március 12—19-ig konferencia beszédorozat, kizárólag férfiak számára negyed 8 órakor minden este a Szent László-templomban. A szentbeszédet P. Hajdu Béla ferencrendi atya tartja. Március 19-én délelőtt 9 órakor ünnepi szentmise és közös szentáldozás. A szentmisét Fiedler István megyéspüspök pontifikálja. 2. A Római Katolikus Legényegyletben mise után díszünnepély az egyet nagyteremben. 3. A Katolikus Kör dísztermében délután 5 órakor ünnepi elfadás.

Uj maximális árak Szatmáron. Saját tud. Jelentették, hogy a mézárások újabb áremelést kértek. Beadványukat a polgármester kedvezően intézte el és a sertés húst és a szalonna árát különként két leivel felemelte. Szombat reggeltől kezdve Szatmáron a sertés húst kilója 30, a szalonna ára 34 lei.

— Megszereztem a diplomát, megnösiülök, néhány nagy perben védek és rövidesen nagy ember lesz belőlem.

— Szép, szép, de mégis jobb lenne, ha azzal kezdenéd, hogy

ÁLLAMI SORSJÁTÉK SORSJEGYET

vásárolsz az
AURORA

ELÁRUSÍTÓ HELYEINÉL

Szerencsét hoznak és március 15.-én, amikor a 19. sorsjáték I. osztályának a húzása lesz.

MILLIOMOS IS LEHETSZ

Vásároljon még ma sorsjegyet.

AURORA

SORSJEGYÁRUDA ELÁRUSÍTÓ HELYEI
HELYI CIM

„UNION” Oradea, Bulevardul Regele Ferdinand 1.

Elhunyt plébános. Temesvár. Saját tud. Obébán elhunyt Varganics József plébános hatvankét éves korában. Varganics plébános tizenhat évig tevékenykedett Obébán. Ungváron született, ott is végezte középiskolai tanulmányait, majd a temesvári papnevelőbe került. 1901-ben szentelte pappá Németh József felsz. püspök, Temesváron. Miután Varganics a horvát és a bolgár nyelvet is tökéletesen bírta, több ízben olyan plébániákön működött, ahol a hívek ezeket a nyelveket beszélik. Majd hitoktató volt Makó-Ujvároson, plébános-adminisztrátor Szarcsován, utóbb kórházi lelkész Nagybecskerekben. 1923-ban került Obébára. Még káplán korában „Karácsonyi énekek gyűjteménye” című művét adta ki, magyar nyelven. Varganics plébános a tél óta gyengélkedett s legutóbb a temesvári Irgalmasok kórházába akarta felvétetni magát, miután orvosi műtét látszott szükségesnek. Erre azonban már nem került sor, mert pénteken értesítették a temesvári püspöki irodát, hogy meghalt. Temetése Obébán lesz, a gyászszertartást Kristofcsák Ferenc c. kanonok, óbesenyői esperes végzi.

AZ IZVORA KÖRNYÉKÉN UJ TÉLISPORT-ÉLET KEZDŐDÖTT. Nagybánya. Saját tud. A téliesre fordult időjárás Nagybánya környékén kiadós havazást okozott. A hegyekben harminc centiméteres hó esett. Az Izvora környékét, ahol EKE menedékháza áll, szintén hóréteg borítja. Itt a téli sportélet újra megkezdődött.

Az izmok edzésére Diana sóborszesz bedörzsölés nélkülözhetetlen.

A CSALÓDÁS MIATT HIRTELEN HALÁL. Kassáról jelentik: Felsőmetzénfén egy Frint János nevű gazdálkodó két nappal ezelőtt a rádió előtt leste a cseh-szlovák magyar határmegállapító bizottság zárójegyzékének kihirdetését. Amikor megtudta, hogy községét nem csatolták Magyarországhoz holtan esett össze a rádiója előtt. Felsőmetzénfén ugyanezen a napon még három haláleset történt Bodnár István, Egy Bindrokné nevű asszony és Tischler Dóra agyszélhűdést kaptak arra a hírre, hogy nem kerültek vissza Magyarországhoz.

Nyilvános nyugtázás. A nagyváradi római katolikus egyházmegye tantesztületének február hó 20-án lefolyt műsoros estélye alkalmával a tanítói segélyalapra még a következő adományok folytak be: özv. Szatmáry Mihályné 100, Kende Anna 100 és Macalik Gabriella 50 lei, mely adományokért halás köszönetet mond a tantesztület vezetősége.

Az ON gyermeke, az ON kincse.
Ne felejtse el tehát, amidőn
gyermekkoszt vásárol, hogy a

D. A. C.

**GYERMEKOSZTI ORVOSI
ÉS MÉRNÖKI TUDOMÁNY
SZENZÁCIÓS ALKOTÁSA**

Bazilli-Deák

Oradea, Park-szálló épülete
Telefon: 35—36

„Gáztámadási gyakorlat alatt,
nőpácienseket nem fogadok!”

Gázgyakorlati fénypróba — árnyoldalakkal

Kézdivásárhely. Saját tud. Gáztámadás! Fénypróba! Övóhely... Életmentés... stb. már annyira ismert fogalmak a városi ember előtt, hogy azt hinnék, miszerint a meglepetésszerű riadók semmi újat se hozhatnak. Az utcák pillanatok alatt kiürülnek, a közvilágítás percek alatt megszűnik, sehol egy lélek, sehol egy fénypont... A városi ember úgy alkalmazkodik a rendeletkehez, előírásokhoz, hogy csupa gyönyörűség néznie ezt a nagy fejelemet.

Falun azonban ügylészlik, még bajok vannak helyel-közzel. Talán az utcák elnéptelenedése az kifogástalan, de már a fénykezelés lanyhább lehet, mert a jelek után itélve, ezt a hirtelen sötétítést nem értik a vidéki emberek s ebből kifolyólag majdnem komoly kellemetlensége lett az egyik városi orvosnak.

A dolog pedig úgy kezdődött, hogy a paciensek gyomor-bántalmakról panaszkodott, szükségesnek látszott egy alaposabb vizsgálat és az orvos azt ajánlotta, hogy tegye teljes kényelembé magát.

— Parancsoljon bemenni a szomszéd szobába, letenni a ruhát és azután megvizsgálom. Erre tessék... — mutatta az utat az orvos udvariasan és előkészülve a vizsgálathoz, kopogtatott az ajtón.

— Kérem, ha kész van, szíveskedjen kifáradni.

— Tessék helyet foglalni itt a pamtagon...

Az utcán hirtelen éles sípolás hangzott, a toronyban félre verték a harangot, dudáltak a gyarak... Gáztámadás, teljes elsötétítés... És a vizsgálathoz felkészülő orvos haragosan lépett a villanykapcsolóhoz. Eloltotta a villanyt.

— Doktor úr... — szólalt meg hirtelen a paciensek a sötétben.

— Parancsol valamit, — udvariasodott újból az orvos, de arra gondolva, hogy a rendelésben is ég a villany, gyorsan kiszaladt, azt is kioltotta és boldog megnyugvással tért vissza.

— Na, most már rendben vagyunk.

— De doktor úr...

— Kérem?

— Doktor úr, én... azt hittem, hogy Ön...

— Igen kérem, jól hitte. Ki kell oltani...

— De én... azt hittem, hogy... Ön egy kifogástalan úriember... Kérem, én egy percet sem maradhatok ezután. Én kérem a ruhámat és én nem tűröm, hogy valaki velem komiszkodjon...

— De nagyéagos a szomszéd...

— Hagyjon kérem. Gyujtsa azonnal világosságot, mert kiabálni fogok. Segít...

Mit volt, mit tenni? A villanyt hirtelen fel kellett gyújtani.

Az orvos ijedten magyarázkodott, de ónagysága már halálosan sértve érezte magát és menni készült, amikor szembe toppant vele a gázvédelmi járőr.

— Doktor úr nem tudja, hogy teljes elsötétítés van? Elvégre intelligens embertől igazán elvárni, hogy alkalmazkodjon a rendeletekhez... Kérem előjegyeztük büntetésre. Sokba fog ez kerülni...

Szegény orvos megizzadt a két tűz között. A feltételezett gáztámadás már régen végetért, amikor ő még folyton támadás alatt volt és csak nagynehezen tudta megérteni a fölötte kínos helyzetet.

Most ilyen figyelmeztetést akar kifüggeszteni a rendelésben:

„Gáztámadási gyakorlat alatt
nőpácienseket nem fogadok.”

CSISZÁR BÉLA:

A BELGA MAERTENS REJTÉLY

Aki miatt három kormány bukott meg s fel kellett oszlatni a belga parlamentet

Belgium politikai életét rendkívüli feszültség tartja izgalomban. A kormányválság az utóbbi időben Belgiumban nem ment ritkaságszámba. A belga rexista mozgalom, hogy csak a legutolsó évek politikai történelméből idézzünk, számtalan esetben forrósította meg itt a helyzetet. Mégis meglepелésszámba ment, hogy az elmúlt hónapokban Belgium legidőtállóbbnak hitt kormánya, Spaak szocialista vezér kabinetje olyan hírtelen eltűnt a felkavart népszemély hullámai közepette, mintha a legsekélyebb alapja sem lett volna a belga közéletben. A soron következő kormányok is gyorsan letűntek. Pierlot, a kiérdemesült szenátor kétszer jött és most is csak az tartotta kormányon, hogy a királlyal sikerült elfogadtatni a parlament feloszlását és az új választásokig a kormány helyén maradt. Közben a szocialisták, a liberálisok és a katolikusok váltakozó lendülettel próbálták kormányt alakítani s együttműködni a jelenlegi házzal: de ez sem ment. Most a belga képviselőházat feloszlatták és április 2-ára kiírták az új választásokat.

Legutoljára a belga parlament feloszlása azért történt, mivel a kormány az új tömegmozgalom, a rexizmus ellen akart erős bástyát kiépíteni. A rexizmus azóta rendkívül sokat vesztett lendületéből s a belga közéletet sokkal súlyosabb természetű válság rázta meg: a wallon-flamand ellentét feléledése, illetve rendkívüli módon való kiélesedése. Mindezt s az utóbbi hetek, sőt hónapok politikai válságát egyetlen ember élesztette lánggra: Maertens doktor. Ki ez a rejtélyes ember, aki miatt három kormány bukott meg s aki miatt fel kellett vágatni a parlamentet? Aki miatt Spaak volt miniszterelnököt — Belgium életében eddig példa nélkül állóan — megverték, aki miatt elkeseredettebbnél elkeseredettebb jelenetek játszódtak le a parlamentben és egyebűt? Maertens doktor mindenesetre az a személyiség, aki a jövő hetek és hónapok politikai történetét is jellegzetesen fogja irányítani és megszabni: nem árt tehát, ha megismerkedünk vele.

Adrien Maertens fiatal ember, mindössze 49 éves. Orvosdoktor. A gandí egyetemén végezte tanulmányait, majd szülővárosa közelében, Deynze falucskájában telepedett le s itt működött hosszabb ideig. A többi adat életéből nem fontos egészen 1914-ig. A háború alatt Maertens dr a németek által megszállt területen maradt. Vádlói felhozták ellene később, hogy a németek mellé állott s lelkes támogatója lett Brüsszel akkori katonai kormányzója, von Bissingen tábornok „flamand függetlenségi politikájának.” A németeknek tudvalevően az volt a tervük, hogy a flamandlakta területeket elszakítják Belgiumtól és végleg Németországhoz csatolják. (Meg kell jegyezni, hogy a flamandok német származásúak, a wallonok pedig francianyelvű belgák). A háború után a belga orvost azzal vádolták, hogy a németeknek ezt a tervét minden eszközzel elősegítette. holott — Maertens és politikai elvbarátai szerint is — nem történt más, minthogy Maertens honfitársai érdekében maradt Deynzeben s ottléte során igen sok flamand életét mentette meg. Azt a belga orvos sohasem tagadta, hogy elsősorban flamand népének érdekei lebegnek szeme előtt s minden eszközzel népcsoportja felszabadítására tör. Tagadhatatlan viszont, hogy élére állott az akkoriban megalakult s nagyon rövid ideig működő önálló flamand tanácsnak, majd később elfogadta a németektől a gandí egyetem orvosi karára történt kinevezését.

A nyomós gyanúok alapján Maertens

El tud-e távolítani minden fogkővet a fogpaszta?

Ezen kérdés helyes megértéséhez először is tudnunk kell, hogy a fogkő három fejlődésfokozaton megy át: 1. puha foglerakódás, 2. fogkőképződés, 3. megkeményedett fogkő. Eme három közül, kétségtelenül, a megkeményedett fogkő a legveszélyesebb. Ezt semmiféle fogpasztával sem távolíthatjuk el, még Chlorodont-tal sem! Csakis fogorvos vagy fogtechnikus tudja mechanikai úton eltávolítani.

A megkeményedett fogkő azonban legtöbbször elégtelen, vagy hibás fogápolás következménye. Chlorodont-tal való lelkiismeretes fogápolás nemcsak eltávolítja a csunya foglerakódást — amely a tulajdonképeni fogkő alapja — hanem meg is akadályozza a fogkő képződést. Aki rendszeresen használja a Chlorodont fogpasztát tehát nyugodt lehet: nem kell félnie a fogkőtől!

CHLORODONT

Chlorodont a régen bevált és mindig ugyanolyan jó minőségű fogpaszta!

1920-ban bíróság elé állították. A legfelső belga törvényszék az orvost hazaárulásért egyhangúan halálra ítélte. Az ítéletet azonban nem hajtották végre, mert Maertens dr a német összeomlás után Hollandiába menekült s ott telepedett le. Beiratkozott az egyetemre s orvosi diplomát szerzett itt is. A határ közelében telepedett le s csakhamar kitűnő orvosi praxissra tett szert. Rengeteg páciense volt, különösen a belga és a holland társaság u. n. elitje kereste fel szívesen a nagy hírre vergődött orvosprofesszort. Másfél évvel ezelőtt történt, hogy Lipót belga király közkegyelemben részesítette Maertens-t, aki így visszatérhetett hazájába. Maertens szülővárosa mellett pompásan berendezett szanatóriumot nyitott, amelyet fényesen berendezett. A belga felső tízezer csakhamar otthonos lett Maertens szanatóriumában s divattá vált vele végeztetni el műtétét. A többi már könnyen ment. Egy királyi határozat nemrég teljesen rehabilitálta Maertens-t: kinevezte a pár évvel ezelőtt alakult Flamand Orvosi Akadémia tagjává.

Ez lett Maertens veszte, vagy legalább is politikai barátai és azoké, akik Maertens tökéletes tisztázásán buzgólkodtak. Az orvostanárnak ellen heves és kegyetlen hajszát indítottak ellenfelei. Ezrével jelentek meg a röpíratok, amelyek Maertens és az ő kinevezését állítólag keresztülierőszkoló politikusok és államférfiak ellen intéztek heves támadást. A lapokban, a parlamentben és az egyesületekben, — termé-

zetesen kizárólag a wallonok részéről — egymásután hangoztak el a támadások és személyeskedő felszólalások. A hajszát az utca is megkezdte, tüntetések, verekedések egymást érték. A parlament állandó viharok színhelye lett. Különösen a frontharcosok szövetsége, amelynek többsége és vezetősége wallon, folytatta hevesen a hajszát. A frontharcosok voltak azok, akik még attól sem riadtak vissza, hogy magát a miniszterelnököt is megtámadják, amikor az nem akarta visszavonni Maertens kinevezését. Végül is Spaak lemondott. A tüntetések alábbhagytak, de amikor Pierlot, Spaak utódja sem akarta visszavonni a kinevezést, a tüntetések megismétlődtek. Közben a pártok sem tudtak megegyezni. A kuszált és rendkívül feszült helyzetben nem maradt más hátra, mint a parlament feloszlása.

Íme, egyetlen ember indított útjára ekkora lavinát és egyetlen ember kavarta fel fenéig a belga közéletet. Azt mondják, már régen meg lehetett volna oldani a válságot és helyreállt volna a nyugalom Belgiumban, ha — Maertens lemondana tagságáról. Az orvosprofesszor azonban híveivel együtt hangoztatja, hogy lelkiismerete tiszta, semmit sem vétett hazája ellen, népcsoportjának csak használni akar s ezért nem áldozhatja fel magát egy tisztára politikai okokból felkavart botrány nyomásának.

A Maertens-ügy még mindenesetre sok érdekes fejleménnyel szolgál.

Albert István csevegése:

Az „opka”

Nagyon kell kérnem Önöket, Hölgyeim és Uraim, ne csodálkozzanak, annál kevésbé szégyenkezzenek azon, ha sem a magyar nyelv gazdag és fejlett szókincsbirodalmában, sem idegen nyelvek tanulásának mai divatos idején, az „opka” szóra nem rezonál elraktározott értelmiségük dús tárházában semmiféle megfelelő képzet. Elárulom, hiába is keresnek az idegen szavak szótárának legkötelesebb kiadásában, világlexikonok betűrengetegében is. Pedig tősgyökeres magyar szó, a szó legszorosabb értelmében: anyatejjel együtt szívja magába a gyermek. Azon se lepődjenek meg, se elbizakodottságnak ne vegyék, ha azt állítom: Mangika, az én két és fél éves kislányom, valamint gimnázista bátyja, Pityu és mi szülők tudjuk csak kizárólag, mi is tulajdonképpen az az „opka”. Nem akarok nagybecsű türelmükkel visszaélni, tehát elárulom, hogy az „opka” nem egyéb, mint egy fehér, vagy színes selyem darabcska — rongy. Pszt! Ezt nehogy meghallja Mangika, a kicsi leányom. A gyönyörűsége szép „opka”-nak ezen minősítetlen lealacsonyítása, sárba tiporása miatt, menthetetlenül eltörne a korsó. Nem is bocsátaná meg soha ezt az „opka”-n esett szörnű sérelmet.

„Opka” nélkül — ahogyan Mangikámon keresztül látom a dolgot — nem ér a kisgyermek életé egy hajvívót sem. Nem igen lehetnek meg nélküle. Ha fáj a hasikájuk, foguk jön, nincs étvágyuk, sírószok, nyugósek, azt sem tudják mi a bajuk, minden elműlik, mihelyt az igazi „opka” kezükbe kerül. Az „opka”-val szenderednek el békességes, kacagó, mély gyermekálmra.

Az „opka”-val azonban tudni kell bánni, vagyis „opikálni”. Szabályai vannak, mint valamikor a francia udvarnál az aranyszelencéből való tubakolás kecsességének. Mangikám egyéni rendszere azt hiszem útmutatóul szolgálhat a bájos és udvar, valamint szalonképes „opikálás”-nak. Az „opka”-t a jobb kacsó kinyitott rózsaszínű tenyerébe fogja, melyet aztán a begörbülő parányi kis ujjbegyek simogatva kapcsolnak át s ugyanakkor, ugyanazon kis kéz kiegyenesített hüvelykujja egyetlen, el nem téveszthető, határozott és mégis kecses mozdulattal bekerül a kicsi piros szájacskába és kezdetét veszi a mámorító, mindent feledtető, mindent pótló „opikálás”, illetve most már a „opikálás” mindaddig, míg a jótékony álom elaléltóságában a hófehér hüvelykuj lassan kifordul a nedves kis szájacskából. Az „opka”-t azonban szabály szerint még ekkor sem szabad kiejteni a kézből, mert időközben valami vasorrú baba álomriadalmára történt felébredés-kor, az „opikálás” megismételtetik...

Mert kérem, elméleti oldaláról nézve az „opka”-t, az olyan valami, mint a török áfium, vagy, hogy itthon maradjunk a székekelyknél, a mák leve, vagyis bódítószert, de ártalmatlanságára való tekintettel még „nagyszerűbb”. Tessék csak megszavaztatni az „opikálás” kiskorúakat! Hatására nézve olyan finom és olyan szükséges legálább, mint a nagy gyermekeknek a jó öreg optimizmus. Tehát semmiképpen sem tévesztendő össze a kábítószerekkel: az alkohollal, kokainnal, morfiummal, melyekkel a felnőttek, amikor már nem bírnak magukkal, néhány órára, drága pénzért, a mámor narkotikumával átringatják magukat ebből a küzdelmes, gondterhes, ideget, szívet és lelket ölü világból egy, ugyan hazug, de boldogabb, szebb és megelégedettebb életbe...

Az „opka”, „opikálás” éppen olyan tiszteletreméltó, társadalmilag elismert, olyan nagy szenvedély, mint amilyen kicsi rendszeren az „opikáló”, illetve későbbben a „szopikáló”. A legváltozatosabb, legötletesebb játékszer, zajongó, hancurozó gyermekcsereg, Miki Maus, Hófehérke meg a hét törpe, Szusz, Söt, Urambocsáss! — még a templom is hiábavaló. Ha „rájön” az „opka” ideje: okvetlenül „opikálni” kell! Az én kis Mangikám szelíd és őszinte bámulója a „gavalléroknak”, vagy, ahogyan ő mondja: „Jagalléroknak”, Pityu bátyja osztálytársainak. Örök, született női hiúságával, mint egy felnőtt, csupán csak az előnyös oldalát igyekszik bemutatni nekik. Tudja azt, mert mindig mondjuk: nem szép dolog, ne mis illik „opikálni” s mégis, időnkint, ha csak pár pillanatra is, otthagya a „társaságot” és „csak egy pirinyót”, „egy csöppikót” hódol a szekrény mellett nagy szenvedélyének...

Fontos tudniok, Hölgyeim és Uraim, hogy őszinte, teljes szívvel, lélekkel „opikálni” nem minden „opka”-val lehet. Még nem sikerült meg-

állapítanunk, hogy hangulat, szeszély, időjárás, vagy évszaki, növénybeli árnyalatok teszik-e, de Mangikám már nem szereti többé az „opibarányt”, a bodros fehér bárányszőszű fehér „opka”-t.

— Ez nem jó „opka”, kérem a jó „opka”-t, — dobja félre tőle telhető dühösen a valahová elkerült „igazi” helyébe kezébe nyomott „ál”, vagy „műopka”-t. Csalárd fondorlatot lát részünkről, lesújtóan reáknéz: nem szégyenljük-e magunkat előtte s aztán türelmetlenül, keservesen sírni kezd. Az „opka”-ból, amint ebből is látni méltóztatnak, mennyiségileg több is lehet, de csak eredetihez, „igazi”-hoz hasonló minőségben. Még éjszaka, sötétben sem lehet megtéveszteni, becsapni, hitvány, silány „opkautánzatok”-kal. Tehát „jó” „opka”-ról éjszakára gondoskodni kell. Legajánlatosabb kis csokrokba felkötni a kis ágy fehér rácsára. Akkor nem kell keresni sokat az „igazi”-t. Mert az hogyan megy végbe?

— Ez nem a jó „opka”, hol van a zöld „opka”? — ez Mangikám legújabb divatú „opkaszíne”, — türelmetlenkedik, különösen erőlyesen akkor, amikor álmos, nyugós, két kis kezét háttára kulcsolva fel s alá sétálva a hálószobában.

ERŐSS ALFRÉD:

LAUDES SICULORUM

A PAP

A tisztelendő-úr arca marokban.
És szomorúan sirna, hogyha tudna!
A rettenetes gond, az tartja vissza
és elnyeli keserű könnyeit.

— Mit csinál, érez, gondol a falu?
az emberek: nagyok és kicsinyek...
— Mit tesznek ők?

Melyik szívében él még Krisztus
s melyik követi még a Magvetőt!

A tiszta Mag
az országuttra hull s a puszta köre
s konkolyt vetnek már a kicsi földbe,
ahol még angyalkezek szántanak.

— Mi lesz belőlünk, Istenem?!

Isten nevére főlragyog a homloka.
Istenre gondol, ékes templomára,
Az istenházra — és a teremőre:
a templomkertre fenn a hegytetőn.
A sok keresztre és a sok virágra,
a gyökerükben porladó halottra.

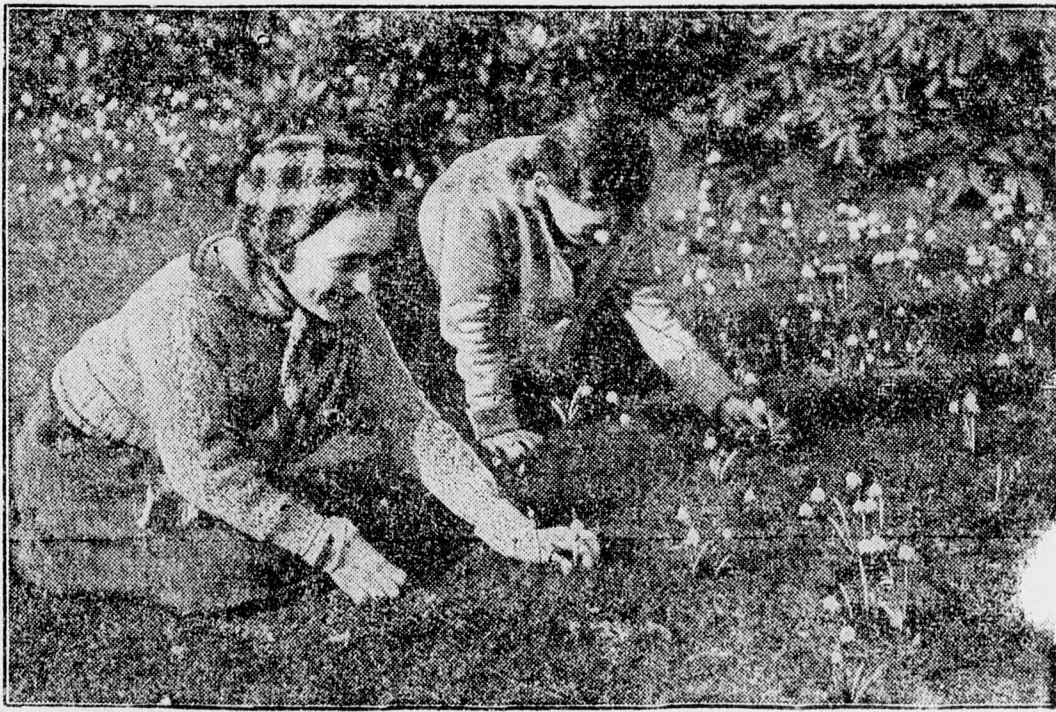
Erre olyan lesz az egész ház, mint megbolygott méhkas. Megakarjuk előzni a vihart. Feleségem a legvalószínűbb helyen, a kis gyermekágyban keresi a „zöld opka”-t. Garmadába kerülnek a párnák, derekalj, matrác, majd a dívánpárnákra kerül sor. Berta, a cseléd az ágyak alatt mászkál. Pityu fiam a szekrények tetejére tornázza fel magát.

— Hol az „opka”-m, kérem az „opka”-mat — hallom a másik szobából most már panaszos, sűrű könnyek között. Most már kitört a vihar. Ez már én sem nézhetem tétlenül. Felállok íróasztalom mellől és benyitok a hálószobába. Valósággal „fut a szoba.”

— Gyere kislányom, majd apuka ad neked „opka”-t — mondom neki és kézenfogva elvezetem fehérneműszekrényem kinyitott ajtaján színesen tarkázó nyakkendőimhez, — na válassz „opka”-t innen...

De minden hiába! Neki csak az „igazi” kell. A sírás erősödik. Most már én is verejtekezve keresem az „opka”-t. Természetesen nem nagyon hízog jelzőkkel. Végre aztán megkerült a „zöld opka” — a feleségem ruhaszekrényének aljában, egyik piros nyári cipőjében...

— Megvan a drága kis „zöld opka”! — derül fel Mangika könnyes arcában égszínké két szeme... Vihar után békés, szelíd szivárvány... Mielőtt elaludna, még egy puszit zsarolok a megtalált „opka”-ért s mintha mosolygósabbá vált volna íróasztalomon még a kéziratpapiros is...

Tavaszi virágszedés...

Részletes beszámoló a chilei katasztrófáról

— Szent Vincés nővér levele a földrengés színhelyéről —

Ez év január 25-én rettenetes földrengés vonult végig a délamerikai Chilén. Most rendkívül érdekes levelek érkeztek a Szent Vincés nővérek Generális főnökéhez Párizsba Chiléből, amelyek a katasztrófa részleteiről megrendítő képet festenek. A két Szent Vincés nővér franciányelvű leveleinek magyar fordítását alább közöljük:

Santiago, 1939 január 30.

Concepcion pusztulása.

„Most érkeztem Chillanból repülőgépen s minthogy a légi posta holnap indul, sietek hírt adni magunkról, hogy hálaadásukat egyesíthessék a miennkel. Égi Anyánk csodálatos módon megőrizte Chiliben minden leányát s náluk levő szegényeket is. Mily hallatlan dolog, hogy ebben a katasztrófában, melyben az áldozatok ezrei meghaltak, mi mindnyájan megmenekültünk. Concepcion intézeteinkben egy leánykát, Chillanban pedig három aggastyánt veszítettünk el.

Engem Los-Angelesben ért utól a földrengés. Ki bírtunk szabadulni a törmelék közl, azután gondjainkba vettük a sebesülteket, kik folyton jöttek, még éjjel is.

A kórház nagyon megrongálódott, de nem dült össze. A kápolna épységben maradt.

A kórház minden beteget megmenekült. Los-Angelesben teljesen el voltam zárva többi intézeteinktől. Semmi közlekedés nem volt lehetséges Concepcion és Chillan felé. Azt beszéltek, hogy ezek romba dőltek.

Mégis sikerült 26-án, pénteken autóval Concepcionba jutni. Nyolc órai veszedelmes út. Sztérombolt hidak, földszakadékok. Végre megtaláltam nővéreinket jó egészségben szegényeik között, kiket csodálatra méltó önfeláldozással mentettek meg. Majd máskor megírom a részleteket. A menhely és kórház romhalmazzá váltak.

Talcahuanoiban a kis azil alig sérült meg; ellenben a kórház kétfelé hasadt. De a nővérlakás érintetlen. Minden beteget megmentettek. Nővéreink egy iskolában helyezték el szegényeiket.

Concepcion városa romokban hever, a holttestek ezrei vannak a törmelék alatt.

Szombaton ismét autón Chillan felé. Micsoda fájdalom! Minden tönkrement. 50 ezer lakosból, úgy mondják, legkevésbé 15 ezer az áldozat, az öreg kórház összeviszva repedezve mégis áll és csodálatos, hogy befogadhatta a sebesülteket és haldoklókat. Még tegnap is húztak ki élőket a törmelék alól. Egy fiatal lányt is, ki a háza alá volt temetve. A halottak százai vannak a színházak romjai alatt, melyek a földrengés idején éppen tönk voltak. A vér patakokban folyt az utcákon! Sajnos, minden templom összedült. Mennyi szenvedés, mennyi fájdalom! Szívrepesztő látvány!

Nagyon hálás lennénk, Nagyöntisztelendő Anyánk, ha szíveskednék a concepcioni és chillani nővéreink szüleit tudósítani és megnyugtatni. Kérem fivéremnek is iratni, ő majd közölni fogja édesanyámmal.

„Félelmetesen kínos hetek...”

Három nap múlva a santiagoi Szent Vince kórház főnöknője Ramondot nővér írt a Generális főnöknőnek részleteket a katasztrófáról:

Santiago, 1939 február 3.

„Olyan félelmetes és kínos hetet élünk át, amelyről önnek fogalma nem lehet. Néhány pillanat alatt három leggazdagabb, csodásan szép provincia, melyeknek termékenysége, üdesége, virágai, gyümölcsei a mi kedves Francia hazánk legszebb vidékeire emlékeztettek, — retentő katasztrófa martaléka lett. — Fogalmat szerzhettünk, hogy milyen lesz a világegyetem összeomlása az utolsó ítélet előtt...”

Január 24-én, kedden 11 óra 55 perckor borzasztó lökés ráta meg lábunk alatt a földet három percig.

Itt Santiagóban oly heves volt a lökés, hogy azt vártam, rögtön összedől minden, ami körülvesz bennünket. Amióta Chiliben vagyok, már öt vagy hat földrengést értem meg, de valamennyi közt ez

volt a legerősebb. Aggódva találgattuk, vajjon délen vagy északon volt-e a földrengés központja? Mikor az első hírek megérkeztek, megtudtuk, hogy délen; már megszűnt minden összeköttetés, se táviró, se telefon. Mi van tartományi főnökönkkel — aki éppen ott végzi vizitációját? Mi van nővéreinkkel? Az egész szerda délutánt azzal töltöttem, hogy kábelen, rádióon megtudjak róluk valamit. Örjítő hírek jöttek a rádió: Concepcion rombadőlt. Los-Angeles megsemmisült. Chillanból semmi, semmi! Végre estefelé megtudtuk, hogy Chillan volt a földrengés középpontja és csak romok maradtak a helyén... Mennyi aggodalom! Semmi hír tartományi főnökönkről! Se nővéreinkről!

Szurdán este 9 óra körül Asszisztens nővé-

Örjögő sebesültek, halottak, romok

Talca-ig semmi baj. Itt néhány ledőlt fal. De Parral-ba érkezve már beláthattuk a szerencsétlenség terjedelmét. Minden romokban. Az autó alig bír haladni. Örjögők, sebesültek, halottak minden felé. Hatalmas fadarabok fekszenek az összeroncolt holttesteken.

San Carlosban csak néhány falszöglet maradt állva. Az életben maradtak a piacon táboroznak. Ott vannak szabad ég alatt a kormányzó, a rend-

Öt évi gyötrelmes fájdalomtól szabadultam meg...

Írja alanti levelében egy beteg. „En máskö-lönben a legjobban vagyok, gyomorfájdalmaim teljesen megszűntek, amit csak az Önök által adott GASTRO-D. gyógyszernek köszönhetek, amely gyógyszert a legmelegebben ajánlom minden gyomorbetegnek, mert megmentett öt évi gyötrelmes fájdalomtól. Beleegyezésemet adom, hogy ezen nyilatkozatomat híriapilag is közöljék, mert szeretnék jót tenni hasonló betegekben szenvedőkkel. Teljes tisztelettel: Bogdán István, Cluj, Str. Sirdas 7/a.”

GASTRO-D. kapható gyógyszerárakban és drogériákban vagy postán megrendelhető 135 lei utánvét mellett Császár E. gyógyszerárában, Bucuressti, Calea Victoriei 124.

rünk, Chaverot nővér, halálos aggodalmában fel-szólított telefonon és hívott, kísérjem el öt Chil-lanba próbáljuk megkeresni Vizitatornőnköt, mert úgy gondolja, ott kell lennie. Nem hagytam ma-gának kétszer mondani. Másnap reggel fél hat-kor már Dél felé autóztunk.

örbízot, a hatósági egyének. Üres ládákon ülnek, mert semmit sem lehetett megmenteni. Minden összetört, megsemmisült a romok alatt.

Minden helység, minden város, amely mellett elhaladtunk ugyanilyen szomorú látványt nyuj-tott. Végre három óra felé megérkeztünk a „Gyöngy”-nek nevezett Chillanba.

Ez volt aztán a pusztulások pusztulása. Képzelsen egy 50 ezer lakosú várost, mely cse-

GONDOLT REÁ,
HOGY

3 NAP
MULVA

LESZ A 19. SORSJÁ-
TÉK I. OSZTÁLYÁ-
NAK A HUZÁSA

AMIKOR

MILLIOMOS

LEHET

?

ÁLLAMI SORSJÁTÉK.

SZENT VINCE SZANATORIUM Mercurea-Ciuc -- Csíkszereda

Igazgató-főorvos: Dr. SIMKO GYÖRGY
Telefon: 155

Röntgen, Rövid hullám, Modern műtő,
Minden eddig ismert villanygyógygép
Felvételnek, fertőző betegek kivételével,
sebészeti és belbetegek

Külön szoba ára napi 120 Lei
Közös szoba ára napi 80 Lei

des mint, a sivatag pusztája. Ahol házak szép sorra emelkedtek, körülveve csinos kertekkel, virágokkal, szőlőlugasokkal, ott most porfelhő, romsátság van, melyből gerendák, deszkák nőnek ki és bádög, mellyel a házak voltak fedve. Itt, ott egy csupasz falszöglet mered az ég felé, mintha irgalomért esedezne és mint néma tanuja a borzasztó pusztulásnak. Szívfaesáro látvány, mint állnak az életben maradtak mozdulatlanul, mint a szobrok házaik romjai fölött, leeresztett karokkal, ki tudja, hová meredő tekintettel. Távolabb két gyermek dobálta a törmeléseket, hogy megtalálják szüleik holttestét.

Két nap múlva este kellett áthaladnunk a városnak azon a részén, melyet régi Chillannak neveznek. Olyan sötétség és mély csend volt, hogy az ember úgy érezte, mintha temetőn menne keresztül.

A mezők és utak tele vannak minden irányú hasadékokkal. Ezek azt mutatják, hogy hosszúságban, függőlegesen és körben történt a földrengés.

Ezek a hasadékok rendkívül veszedelmesek a járművekre nézve. Szerettem volna látni milyen mélyek, de nem lehetett fenéig látni, oly mélyek voltak. Egyes emberek az autót láttára ilyen földrepedésbe bujtak, amíg a por le nem szállt.

Mit mondják nővéreink örömről, amikor megláttak bennünket! Rögtön összefutottak és mesélni kezdtek a történetek. A Vizitátornő még nem érkezett ide. Őt tehát Los-Angelesben érte a földrengés, mely már aránylag gyengébb volt mint Chillanban. Kedden 6 órakor kellett volna ide érkeznie. Szegény nővéreink a földrengéskor be voltak zárva hálószobájukba. Teljes sötétségben, a villanyvezeték elszakadva. A falak súlyától nem lehetett kinyitni az ajtókat. A sötétben tapogatózva, a köportól fuldokolva érezték, hogy minden dül körülöttük. Kerestek nyílást, hogy menekülhessenek, de nem találtak. Mikor már vége volt a katasztrófnak, akkor bírtak csak kijutni. Megállapították, hogy egyikük sem hiányzik és mindegyik sértetlen. Micsoda percek voltak azok!

Első gondolataik a betegek, az aggok, az árvák voltak. Azok is mind megmenekültek, két rokkant aggastyán kivételével. Az operált betegek, akik nem bírtak az ágyból kimozdulni, még egy rögcseke föld sem esett, csupán porfelhőt kaptak. A kórház frontján a kápolna tornya a földön van. Az egész épülethöz csak egy valami maradt a helyén állva, a Csodásné Szeplőtelen Szűz Mária szobra.

Az ezek közül csak egyet említek, a koncepcioni menedékház egyik nővéreinek esetét. Az összedült hálószoba magával vitte a mélységbe.

Matracával együtt, állva a földön, úgy gurult, mint egy labda. Mikor érezte, hogy egész hegység halmozódott föléje, mondá magában: Ime már meghaltam, de a jó Isten még nem ítél meg.

Mikor aztán sértetlenül, a legkisebb karcolás nélkül kihúzták a romok alól, csodálkozva mondta:

— Azt mondják, hogy nem haltam meg!

És már szaladt is az árvákhoz, hogy lássa, mi történt velük.

Chillanban, Concepcionban, Los-Angelesben és Talcahuano-ban nemcsak nővéreinknek nem történt semmi baja, még egy karcolás sem, hanem az egész személyzet, az intézeteikben gondozott személyzet, szegények, sőt az idevaló nővérek vidéken lakó családtagjaiknak, akik pedig sokan vannak semmi bajuk nem történt. Ugyan egy telegram jelentés érkezik a rokonoktól: „Mindnyájan megmenekültünk...”

Sajnos a többi apácák zárdái nem részesültek ilyen szerencsében. Közülük sokan meghaltak. A „Jó Pásztor” apácák közül Chillanban nyolcan, a „Sacre Coeur” apácák közül Concepcionban tizenheten haltak meg és még sok más.

Kivégeztek egy rajzolóművészt — a kártya-rajzaiért

Részletesen beszámoltunk arról, hogy Nagyvárad új rendőrkezesztora váratlanul beültötte a kártyajátékot és nyilvános helyeken, sőt még a klubok exkluzívabb köreiből is, tilos a kártyázás. Még a bridzs is, pedig az inkább magasabb szellemi szórakozásnak nevezhető, mint, mondjuk, hazardjátéknak. E sorok névtelen írója nem tartozik a kártyázók rendjébe. Sőt, még a „kártyakeveréshez” sem ért. Ezért egészen elfogulatlanul tekinthet végig a kártya és általában a szerencsejátékok történetén, ami visszanyúl a legrégebb kínai kultúra korszakaiba, sőt még annál is távolibb korszakokba. A kártyázás története meglehetősen érdekes és bizony sok titalommal kellett a kártyásoknak megküzdeniök, míg eljuthattak a csendes, ártatlan — alsóság.

A kártyajáték eredetét nem tudni

Állítólag már a legrégebb kultúrájú kínaiak is ismerték, csak hogy ők csont, vagy falapocskákkal játszották s így a mai römikockák őseinek tekinthetők az első kínai „kártyalapok.” Európába állítólag a szaracénok hozták be a kártyát s hosszú századokon át tilalmas volt, majd a nemesi osztály kiváltsága lett, mint a dohány, a tea, vagy a feketekávé, amiknek élvezetét szintén századokon keresztül tilalmazták királyok és fejedelmek.

Kétségtelen, hogy a legrégebb szerencsejátéknak a kockázás tekinthető, ebből fejlődött ki aztán a rulett, a legveszedelmesebb és legerköcsrombolóbb hazardjáték.

A kártya határozott nyomait Európában 1240 táján találjuk. Ekkor ugyanis a worchesteri synodus eltiltotta a kártyázást s hasonlóképpen szigorú büntetést szabott ki a kártyázókra 1254-ben Szt. Lajos francia király is. A franciák szerint a kártyajáték francia találmány s szerintük az örült VI. Károly mulattatására találták fel. De ezt csak a franciák állítják.

Jelenleg mindenki a szabad ég alatt lakik, a nővérek és ápoltaik is. Mi is ott aludtunk. A hőség elviselhetetlen. A romok alatt oszladozó hullák megfertőzik a levegőt. Nővéreink csodálatosan kitartanak. Egy perc megállásuk sincs. Folyton érkeznék társzerekkel a sebesültek, még pedig súlyos betegen.

A két első napon nem volt sem víz, sem kenyér, azonban semmi sem hiányzott! Az orvosok zsebkészükkel operáltak, konyakkal fertőtlenítették kezeiket. Este már repülőgépen érkezett segítség, ápoló személyzet. A félig összedült tetemekbe behordták a sebesülteket, a többiek a földön feküdtek, a kertekben, majdnem mindenütt romok alól kihúzott matracokon. Az első nap csak rongyokba takarva, pusztaföldön feküdtek.

Százával vonultak észak felé. A mi kórházaink is tele vannak velük itt Santiagóban.

Azt mondják, hogy 100.000-nél több áldozata van ennek a földrengésnek, nem számítva a sebesülteket. Azonban az önfeláldozó segítség is egy színvonalon állott a szerencsétlenség nagyságával.

Radomot nővér.

Szélesebb körben a fametszés feltalálása után, 1423-ban terjedt el. Addig csak fejedelmek, gazdag nagyurak pingálhattak a maguk mulatására kártyapaklikat s egy-egy ilyen kézzel festett kártyalap ma már megfizethetetlen ritkaságok közé tartozik.

A régi magyarok között otthon találtak a társasjátékok, sőt, a veszedelmesebb szerencsejátékok is és Szerényi György krónikájából kitétni, hogy őseink szenvedéllyel üzték a szerencsejátékokat. A Hippolit codexek pedig egyenesen arról tanuskodnak, hogy II. Ulászló udvarában sem volt tilalmas a kártyázás.

Néhány kézirajzos magyar kártya fennmaradt a XV. századból, s ezek mindenkor királyi címerrel voltak ellátva. Ezek a muzeális értékű kártyalapok a Habsburg-család gyűjteményébe kerültek, hogy ma hol vannak, sajnos, nem tudjuk.

Alig vert gyökeret a fametszés, a sokszorosítás művészete, fametszetű kártyák kerültek forgalomba. Amikor Pesti Gábor 1568. évi szótárának egykori kötetét szétvártatták,

négy kártyalapot találtak benne.

Az egyik kártyalap vörös ötos volt és a felső részén, egy szalagornamentumban világosan kivéhető dátumot találtak: 156... a negyedik szám helyén lyuk volt, s olvashatatlanná vált. De feltehető, hogy ez a negyedik szám csak 8-as lehetett. Ez a szám is azt jelezte, hogy ez a négy kártyalap a XVI. századból származott. Megerősíti ezt a feltevést a kártyalapok alsó részén talált H. R. névjelzés is.

Ebben az időben élt ugyanis Erdélyben egy kőbor lengyel festő, fametsző művész, bizonyos Hoffhalter Rafael, aki kora legügyesebb fametszőj közé tartozott és így valószínű, hogy a Pesti Gábor szótárából előkerült négy kártyalap is az ő műve.

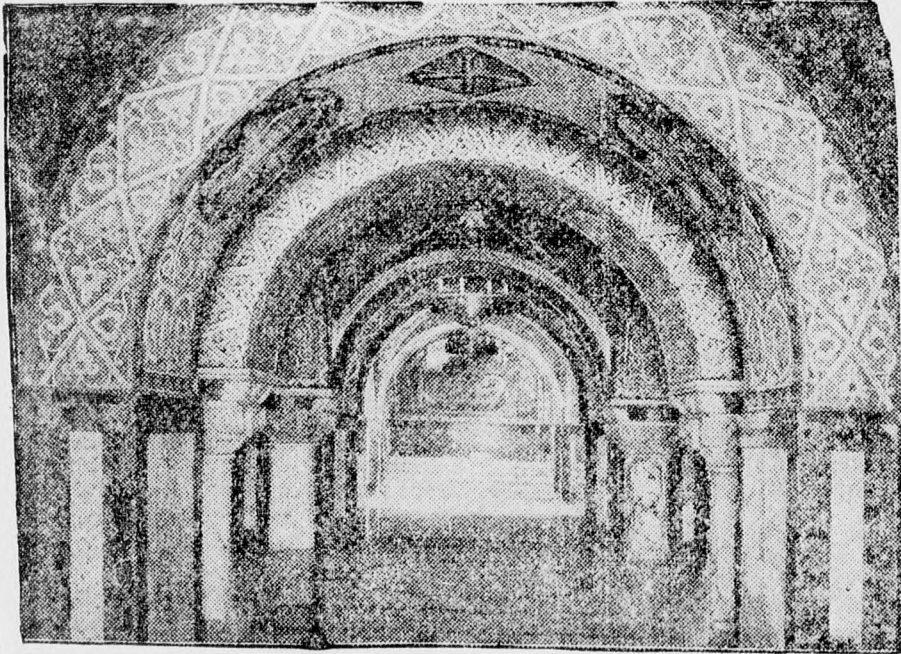
Ez a Hoffhalter Rafael lengyel nemesi család sarja volt. Sokáig dolgozott II. János udvarában, nyomdát is nyitott a vándor nyomdájával került 1566-ban Bécsből Gyulafehérvárra. Ott is fejezte be az életét. 1568-ban ugyanis olyan kártyákat készített, amelyeken igen magas személyeket gúnyolt ki és az akkori törvények szerint ezért fővétellett kellett bűnhődni.

Azóta természetesen nagyot fordult az idő és ma már senkit se végeznek ki kártyázásért, ha... a kártyaszemvedély további bűnbe nem sodor valakit. Mert addig, míg a kártyázás csak pihenető szórakozás, nem kifogásolható erkölcsileg, de sajnos, a kártyaszemvedély (mint minden játék-szemvedély), könnyen elfajulhat. Ha pedig a játékszemvedély áldozata saját magán kívül még másokat és a családját is romlásba sodorja, olyan bünt követ el, amit a törvények és az Egyház egyképen igen súlyosan elítélnek.

A délutáni csendes alsópartik, a bridzs, a ma már kevésbé népszerű tarok, a tarkli, vagy más ilyen kártyajáték, csak a napi munkában fáradt emberek idegcsillapító szórakozása. Termézetesen ezekkel a játékokkal is vissza lehet élni, — mint mindennel. A mai korban sajnosan elfajult a játékszemvedély és ez ellen az ifjúság nevelésével inkább lehet küzdeni, mint tiltó rendelkezéssel, mert mihelyt tilos valami, annál inkább vonzza a laza erkölcsűeket.

Akinek pedig helyes nevelése van és magasabb erkölcsi világban él, — azt nem is fogja rabul ejteni a játékszemvedély ördöge!

(H. U.)

A jugoszláviai Obolenács városkában van egy gyönyörű márványtemplom, melynek belsőjében a régi szerb királyok temetkezési helye van. I. Péter szerb király építette. Különösen figyelemre méltóak mozaik képei, melyek összesen 3 kilométer hosszúságban az ősrégi Nemanjidák (a XII. századból eredő szerb uralkodó család, melynek tagjai közül kerültek ki az első szerb királyok.) birodalmának történetét örökítik meg.

Könyvismertetés

Újabb Herder-könyvek:

Willam: Das Leben Marias, der Mutter Jesu (496 lap, 32 képpel, ára füzve 4.60 Mk). — Aki Willamnek magyarul is megjelent Jézus életét ismeri, már előre sejt, hogy milyen Szűz Mária Életéről lehet itt szó. A tudós szerző itt is úgy jár el, mint Jézus Életénél: alaposan tanulmányozza a Boldogságos Szűz életének minden helyi és néprajzi részletét és ebbe az élő, tiszta keretbe állítja bele mindazt, amit a Szentírás Isten Anyjáról megörökített. Az eddig megjelent Mária-Életek legtöbbje abban a hibában szenved, hogy inkább a Boldogságos Szűz erényeit írják le — bibliai kiindulással. Willam igazán életet ad — és pedig mindenekelőtt a szerény názáreti szűznek, majd anyának egyszerű életét, úgy ahogy azt Palesztinában minden leány és asszony élte, de emellett a Szentlélek kiválasztottjának belső lelki fejlődését is kedvesen, melegen bemutatja. A Szent Szűznek ez a külső élete és belső lelki fejlődése eleven életrajzzá tevődik össze a szerzőnek szakavatott és Máriaért szerető tolla alatt. Ez ennek a munkának kiválósága és bája — egyeersmind sikerének titka: rövidesen megérte II. kiadását, 27.000 példányig jutott. Minden Mária-tiszteletnek és hívszónoknak, főképpen a közeledő májusra melegen ajánljuk.

Holzner Jos: Paulus, ein Heldenleben im Dienste Christi. (X + 458 oldal, 47 képpel, ára füzve 5.60 Mk). — A szerző úgy véli, hogy a Nemzetek nagy Apostolának alakja sohasem volt olyan időszerű, mint a kereszténységnek mai, néhez és misziós idejében, amely annyira hasonlít a Szent Pál századához. Azért nagy érzetettel mutatja be Szent Pált, mint Krisztusért tüzesen belkesedő és Erte mindenét odaadó misszionáriust, szervező és hitterjesztő tehetséget. Amit a Szentírásból és az egykoru feljegyzésekből hőszere vonatkozólag talált az mind nagy gondossággal összegyűjtötte, kortörténeti keretbe állította és elevenen, érdekesen s lelkesen tárja a XX. század olvasója elé. A könyv egy év alatt második kiadását érte el és XI. Pius pápa is meleg dicsérettel tüntette ki. A könyv tudományos alapon népszerűsítő munka. Teológusnak és műveltebb világi hívőnek egyaránt tanulságos és épületes olvasmány.

Coudenhove Ida: Das Kristall (VIII + 312 oldal, 17 képpel, ára 3.50 Mk). — A könyvet a címben szereplőn kívül még több nagynevű német nő, a német leánymozgalmak hivatott vezetői állították össze. Minden fejezete más és más írótól, illetve íróktól való. Ennek a kötetnek még két társa van, az 1935-ben megjelent *Die Quelle* című és a megjelenendő *Der Regenbogen* című. A leányok lelki műveltségének emelését szolgálja. Ez a kötet három részre osztható. az első több történeti alakjában a leányjelket jellemzi, majd a második rész leírja a leány életének környezetét és a leányok főbb foglalkozásait, végül a harmadik rész több felkérésre, Istennel való kapcsolatra akarja olvasóit vezetni. Mindvégig női finomsággal, élvezetesen. A könyvet igen izlősses képek díszítik.

Stöger: Die Magd, und Andere Geschichten aus Kleiner Welt. (210 oldal, ára 3.40 Mk). — Egy fiatal osztrák írónak elbeszéléseit tartalmazza egyik ilyen elbeszéléseiről nevezte el az egész könyvet. Amint a könyv alcíme mutatja, a szerző arra akar rámutatni kedves elbeszéléseiben, hogy minden ami az életben a szép és nemes. kicsiny környezetből fakad, azért az életnek kedves, kicsinyek látás, de mégis olyan fontos oldalait igen nagyra kell becsülni.

Joh. Kirschweg: Die Fahrt der Treuen. (296 oldal, ára 3.80 Mk). E könyv kedves elbeszélést tartalmaz a német nép számára a francia forradalom idejéből. A waggassen-i apátságot a francia jakobinusok kifosztják. A szerzetesek elmenekülhetnek. Egyik szerzetes parasztruhában öltözve ottmarad és ministránsával, a kis Leonarddal együtt székere ül és messze környéket bejár, mindenütt vigasztalva a népet és a haldoklókat ellátva a végszentségekkel. Igen tanulságos történeti elbeszélés és épületes egyben olvasmány, főképpen a népek és a ministránsoknak.

Cinkezett drótkerítést

vaskapukat, vasajtókat, diszkerítéseket gyári áron készít és szállít

BOZSÁK M. sodronygyára

Oradea, Str. D. Cantemir 57.

1939-es típusu rádiók

áraiból, tulzsfolt raktár miatt 10% engedményt nyújtunk:

Zenith	5+1 volt	17500 l. most	15750 Lei	Iron	2+1	6600 l.	5940 Lei
"	4+1	13500	12150 Lei	" B	3	7600	6840 Lei
Philips	2+1	6800	6120 Lei	Zerdik	2+1	6500	5850 Lei
Standard	4+2	13195	11876 Lei	Mediator	2+1	6800	6120 Lei
"	2+1	7040	6335 Lei	"	3+1	12500	11025 Lei

Csillárok modern kivitelben nagyon alacsony árakban

BERNÁTH ORADEA, Str. Brătianu 1. (Apolló palota)

IRODALMI JEGYZETEK

Sully Prudhomme

Ezelőtt száz évvel, 1839 március 16-án, született Sully Prudhomme, az első Nobel-díjas francia költő. A parissieni költészet ragyogó képviselője megérdemli, hogy az idővel gazdagodó emlékének koszorújába mi is egy levelet tűzzünk. De vajon ki is tudná elfelejteni a „Törött váza” halhatatlan költőjét, akinek méltósággal viselt melankóliája még ma is meghatja a legfásultabb lelkeket is.

Annak a költőnemzedéknek volt a tagja, amely kissé dogmatikus ízű pátosszal vallotta, hogy az élet csak fájdalmas epizódusok sorozata.

ÉN IGY GONDOLTAM EL

ÉN IGY GONDOLTAM EL egykoron:
urad leszek — és te asszonyom.
Kalász leszek — és te kékvirág,
és egyé lesz a két világ.
Lesz házunk is, csöndes kis fészek,
lesz benne dal, hálaltel ének.
Lesz földünk is, ami kenyért ad;
szép egünk, mely csillagot mutat.
Az élet-uton lassan megyünk,
és az Isten jön mindig velünk.
Igy pergetjük majd az éveket,
Te hű leszel, én meg jó leszek.
Te egyre halkabb, én szelidebb
s várjuk, várjuk gyermekeinket.
Mert kettő lesz — fiu és leány...
és ha el is fut a könnyű nyár,
békén megyünk a komor őszebe,
Nevünk már nem lesz elveszve.
En így gondoltam el egykoron,
s ime így lett édes asszonyom.

SARKÖZY GERŐ

legesség két örökké tartó álom közt. Egyetlen nagy élménye volt: a gyors élet könnyes-mosolyogva hordozó én hervadt szomorúsága. A legvégső kérdések megfejthetlensége fölött érzett hánatát valóban művészi formában tudta kifejezni. Mélabús költő-remete volt, akiben az utána következő szimbolista költészet egynehány erénye már megvolt. Költészetében nem az általános emberi indulatok édességével vagy szilajságával szól az olvasó szívéhez, hanem különleges lelkiállapotok visszatükrözésében talál utat a megértéshez. Nemes, tiszta és mély költészet az övé. Nem mindig nyitott szemmel nézte az életet s bár néha önmagának mondvacsinált képet alkotott arról, végső értelmezésben átengedte magát a „világegyetem törvényeinek.” Tudta jól, hogy a haldoklás-kor elgyöngül úgy is az értelem és olyankor a szívnek folyton eleven vágyakozása a hit után elhatalmaskodik. „Akkor pedig felettébb erőltlen lévén kételkedni, kevésbé szomorúan fog keresztényi reménytől kísérten belemerülni abba, ami talán megsemmisülés.” (Ájtatos hálál.) Igazi költő volt.

Swinburne

Harminc évvel ezelőtt, pontosabban 1909 április 15-én szomorú kis menet kísérette a Bonchurch-i temetőbe, utolsó útjára A. C. Swinburnet, az új angol irodalom egyik legnagyobb költőjét. Két gyermeke vitt virágot a csendes temetésen.

Róluk írta még életében a költő, hogy „nincs olyan rózsza, vagy a világnak más olyan virága, amely felérne egy kis gyermekkéz szépségével.” Tengerparton temették el a költőt, aki immár harminc éve együtt álmodik és sir a zúgó habokkal.

Swinburne nemcsak az angol irodalomban jelentős költő, hanem az európai költészetben is számottevő jelenség volt. Az európai költészet hosszú és tekervényes fejlődésének útján éppen Swinburne-ben találta meg egyik leg-sajátosabb képviselőjét, ha ezt a fejlődést a maga egységében, minden nemzeti jellegétől megfosztva tekintjük. A független, minden gondolati ballasztól mentes, tiszta költészet képviselője volt, aki Colridge-szel egyetemben nagyon finom különbséget tudott tenni fantázia és képzelődés között. A tiszta költészet képviselője volt abban az időben, amikor még nálunk az „almanach-lira” volt a divatos. Függetlenség, ritmus, zseniség, álom, látomás, transcendens szemlélet: ezek voltak költészetének alapjai. Nélküle később lett volna Valéry is.

A középszerűség ellen

Ezelőtt két évvel jelent meg Dominique Auvergne-nek, a francia katolikus újságíró kiválóságának, egy könyve, amelyben rendre megszólaltatta a világ legnagyobb katolikus íróit, hogy mi a véleményük a katolicizmus jövőjéről. Jelen esetben nem a könyvről emlékezünk meg, hanem arról az idézetről, amely annak címlapján volt. Az író ugyanis a most elhalálozott XI. Pius pápa egy mondatát idézte: „Senkinek sem engedhető meg a mai világban, hogy középszerű legyen.” Egyszerű szavakkal kifejezett, de nagyon tömör és sok igazságot hordozó kijelentés volt ez, amely a nagy pápa egész életpéldájára, gondolkodására jellemző. A középszerűség, a kulturigény hiánya, ez az a metely, mely ha kikezd egy embert, akkor a közömbösség langyos vizeibe taszítja. Olyan igazság ez, amelynek nincsen se kor, se tájhatára. Hisz ami a művelt embert igazán azzá teszi, ami, éppen a betű és szépségszeretetének az a furcsa keveréke, amelyből a tanulmánygyáson túl az alkotó tudás hon-takozik ki és valósággá sarjad.

„A tehetséges ember nem ismeri a kielégített szellem nyugalmát” — írja egy helyen Baudelaire. Aki pedig szellemileg megelégedettnek érzi magát, a gondolkodás nyárspolgárja lesz. Ez ellen pedig harcolni nemcsak a pápai szó kötelez, hanem sajátos esetünkben a kisebbségi életforma tanulsága is. Más népek megbecsülését elsősorban a szellemi élet síkján szereshetjük meg. Az irodalom tehát nem trüheteti az ömlengő dilletantizmust, ahogy a festészet a másolást és a zene az utánérzést eleve ki kell hogy dobja magából. A Dunamedence néptengerébe kiszámíthatlan sorsunk kövcskeztében idedobott vérközösségünk szellemi megnyilatkozásai a minőség jegyében kell hogy születessenek. A középszerűség problémá-lannak hazudja az életet. Pedig az idő ítélő széke csak a minőségnek engedélyez időtlen életet.

Heszke Béla

Asszonyok dolga

Virágaink, kerti növényeink földje

A tapasztalat megtanította a kertészkedőket arra, hogy egyes növények és növényesoportok milyen összetételű földben érzik magukat otthonosan s mint az étkezésnél, ma már a növények táplálásánál is kialakultak bizonyos elnevezések a földnemekre s bizonyos receptek a földnemek keverésére nézve.

Kerti és eserepes növényeinknél leggyakrabban használt földnemek.

Az ú. n. komposzt-föld mindenféle növényi és állati hulladékból készül, melyeket úgy, amint azok a ház körül adódnak, hasábalakú kupacba rakunk, rétegenként trágyával, időnként megöntözzük vízzel, ha csak lehet, trágyalével is, mészpórt is keverhetünk közé, mert az elősegíti a korhadást. Vigyáznunk kell azonban, hogy a komposzt-kupacra sohase dobjunk olyan hulladékot (pl. beteg vagy inficiált talajú növényt), ami a földet megfertőzhetné. A komposztrakást időnként átforgatjuk, átrostáljuk s így körülbelül két év leforgása alatt használható jó földhöz jutunk. Más földnemekkel keverve a komposzt-földnek igen jelentős szerepe van a kertészetben, alkalmazzuk a pázsit jókarban tartásánál, nagyon hálásak érte a muskátli-fajok stb. stb.

Sokat emlegetett anyag a kertészetben a lombföld is. Az erdők egy-egy teknőjét — mélyedését — sokszor vastag rétegekben takarja az elkorhadott levelekből előállt könnyű, táperős, ú. n. erdei föld. Magunk is állíthatunk elő lombföldet. Alkalmas erre a bükk-, tölgy-, juhar- és a nagyon tartalmas fenyőlomb. A lombot úgy rakhatjuk össze, mint fenn említettük, azonban igen erősen be kell öntözni. A lombföld a laza, könnyű, vízáteresztő földet igénylő növények — ciklámen, begóniafélék, páfrányok, — földje első sorban. Két-hároméves korában használható, mivel a páfrányok, ciklámen stb. szeretik a félig korhadott, darabos lombföldet, ezek tenyésztésénél már előbb is felhasználhatjuk.

Az ú. n. melegágyi föld a melegágyi földjéből (homokos, trágyás kerti föld) és teljesen elkorhadott trágyából áll. Összerakva, időnként átforgatva, átrostálva már két év múlva használható föld válik belőle. Mivel fő alkotórésze a lótrágya, azért sok a nitrogéntartalma, heves hatású és így hajtásnál, levélnövényeknél kevésbé kényes kultúráknál kitűnően használható. Egyes növények azonban nem bírják — pl. a hortensia, primula — gyengén fejlődnek, sárgulnak, ha földkeverékükbe melegágyi földet is teszünk.

A gypszföld aszerint, amint agyagos vagy homokos helyről való, nehezebb vagy könnyebb. A gypset vékony földréteg együtt kockákban kivágjuk, a kockákat gypes oldalukkal befelé hasábalakú kupacba rakjuk, időnként trágyalével öntözzük és forgatjuk. Kitűnő földet ad, mely a róza, krizantemum, egyes szegfűfajták tenyésztésénél nélkülözhetetlen.

Hangaföld. Az erikafélék elkorhadott gyökereiből jön létre. Mivel az erikafélék homokon nőnek, a hangaföld igen könnyű. Jellemző tulajdonsága, hogy minden teljesen mészmentes, ellenben jelentékeny vastartalma van. Az azaleák, rhododendronok, hortensziák, erikafélék és sok más növény csak hanga- vagy erősen hangás földben érzik jól magukat. Nálunk csak nagyon kevés hangaföld van (Vas megyében) és külföldről kell behoznunk.

Lápföld vagy mór-föld. Elkorhadott mocsári növények maradványa; ha nem meszes, igen alkalmas a hangaföld pótlására. A magyar lápföld túlságosan meszes és mivel humusztartalma nagy, csak bizonyos állás, szellőztetés után lehet használni.

Ugy a hangaföld, mint lápföldtartalékunkra nagyon kell vigyázni, hogy soha ki ne száradjon, mert kiszáradtan nem veszi be a vizet. Ezért van, hogyha a lápföldbe ültetett növény (pl. hortensia) földje kiszárad, azt hosszabb időre vízbe kell áztatni, hogy ismét átmedvedjék.

A tőzegkorpa vagy tőzegdara. Jelentősen olcsóbb, mint a lápföld, s azt több szempontból helyettesítheti. A földnemek lazábbá tételére használjuk. Szeretik a páfrányok, egyes begóniafajták stb. A hortensia lápföldjét is keverhetjük tőzegkorpával. Arra azonban minden esetben vigyáznunk kell, hogy a használt tőzegkorpa ne legyen savanyú. Egyik kiváló tulajdonsága, hogy a talaj nedvességét megőrzi. Használják az egyes növényekre (pl. a hónapos retekre) végzetes földi-

PANASZ

Ma egyedül és szép csendesen élek,
s fáradt szívemre virágokat tűzök.
Hangtalan sírva siratom a múltat
és levelem már senkinek se küldök...

TUDOM...

Tudom, hogy az álom nem lehet valóság,
az álom elhervad, mint a hulló levél;
egyedül maradok a tűnő idővel,
és csak a vágy kísér, mely örökké remél.

SZATHMÁRY ERZSÉBET.

bolhaveszedelem leküzdésére is, mely éppen a száraz talaj növényeit fenyegeti.

Agyag. Szükséges alkotórésze sok növény s ezek közt a szobanövények talajának. Arra, hogy ez utóbbiak földjét keverjük vele, legjobb a porrá tört építő agyag, amelyet a lebontott agyagfalakból nyerhetünk. Ha ilyenhez nem lehet hozzájutni, bármelyik agyagos vagy fazekaföldet felhasználhatjuk, de ezeket használat előtt jó egyideig a levegőn hagyni.

Homok. A földkeverékek lazábbá tételére, vízáteresztő rétegeknek a cserepek fenekére és szaporítóknál használjuk. Minderre kizáróan folyami homok alkalmas. A szaporításra használt homokot bő vízben többször is jól átmoszuk, hogy az esetleg benne levő korhadó organikus anyagokat eltávolítsuk. Tanácsos ezenkívül a szaporító ládika homokját 1—2 százalékos rágálicoldattal vagy lysollal dezinficiálni, hogy minden fertőzéstől, gombacsirától mentesítsük.

Bányahomokot kivételes esetekben szabadföldi művelésnél használhatunk.

Izlap csak 2—4 évi állás után használható s akkor elég jó földet ad.

Barátnők

Női ruhaszövetek lefőlözött eiből és kukoricaszárból

Londonból jelentik: A bredfordi szövőipari kiállításán a következő szokatlan anyagokból, illetve gyapjúpótlékból készült finom női ruhaszöveteket mutattak be: banánhéj, ananászrost, vad-disznósörte, lefőlözött tej, rénszarvasbőr, farost, kukoricaszár és alumínium.

Tökéletes szörmeccsoda

Newyorkból jelentik, hogy a newyorki szörmepiacra évtizedek óta első ízben került a délamerikai Andesekből friss csincillaprém-szállítmány, amely egy teljes női köpenyhez elegendő. A cég 25.000 dollárt adott a bőrökért, s most azt állítja reklámjában, hogy „a bársonyos finomságú, kékes ragyogású, tökéletes szörmeccsoda koronaékszereknél becsesebb és királynővé teszi azt a páratlanul boldog nőt, akinek vállait díszítheti”.

Milyenek a mai lányok?

Egy francia folyóirat, a „Le Noel” nemrégiben körkérdezt intézett 26 neves francia írónőhöz s nyilatkozatot kért tőlük a mai lány lényéről és életformájára vonatkozólag. Arra a kérdésre, hogy lehet-e egyáltalán a mai lányról jót mondani, a legtöbb válasz igenlő volt. Tizenhét minden fenntartás nélkül igennel válaszoltak, heten bizonyos megszorításokat tesznek, egy válasz pedig kategorikus nemmel felelt. Ez az utóbbi természetesen, éppen mert elutasító és egyedülálló, rendkívül érdekes. Ez a válasz kárhoztatja az izomkultúrát, amely a szellemi műveltség és a színjóság elhanyagolását. Élesen kikel természetesen a lányok dohányzása ellen is. Az igenlő válaszok viszont mind kiemelik, hogy a mai lány nyitott szemmel jár a világban. A szemhatáruk tág s részvesznek koruk minden fontos eseményében. Ezek a mai lányok nem romantikusak, nem álmodoznak és nem érzelegnek, hanem cselekednek. Dolgozni akarnak akár a kenyérükért, ha az élet erre kényszeríti őket, akár pedig mások jólétéért a szociális egyesületekben. Vallásos életük is nemesebb. Aki komoly meggyőződés szerint él, annak vallásossága is mélyebb és alaposabb, mint a mult nemzedékieké. Bár a házasság nehezebb és körülmenyesebb lett, mégis megveti a mai lány az üzleti házasságot. Legfőbb jellemzőjük, hogy sokkal gyakorlatiasabbak, mint a háború előtti generációk. Több a műveltségük is természetesen és az emberi élet minden tevékenységét megpróbálták. A külsőségekkel nem sokat törődnek, szívesen adják úgy, mintha kevésbé volnának erősebbek anyáiknál, pedig sokkal jobbak, mint amilyen a hírük!

A konyha körül

*

Salátaszósz. Egy evőkanál citromlevet és egy evőkanál ételolajat jól elkeverünk (villával felverünk), amig sűrű, opálos lesz. Szükség szerint smidlinget vagy finomra vágott zöldpetrezselymet keverünk bele.

Egyszerű paradicsomsaláta. Igen vékonyan felezelt paradicsomot salátaszószsal leöntünk rinta finomra vágott smidlinget szórunk rá.

Metélt fehér káposzta. A káposztát hajszálvékonyra felszeleteljük, kevés vékony szeletre vágott hagymát keverünk hozzá, salátaszószsal leöntjük és egy villával erősen ledolgozzuk.

Sárgarépa. 18—20 deka édes karottát megtisztítunk és tormareszelőn lereszeljük, majd azonnal két kávéskanál citromlevet, 4—5 deka őrölt fehér mandulát és annyi édes tejszínt adunk hozzá, amennyit könnyen felvesz.

Petrezselyemgyökér. Egy adag salátaszósz készítésénél, benne két evőkanál sűrű tejjel jól elkeverünk és 15—18 deka szép fehér petrezselyemgyökérrel lereszeljük tormareszelőn és azonnal a szószba keverjük.

Céklerépa. 18—20 deka tisztított céklarépat tormareszelőn lereszelünk. Az előre elkészített salátaszószba fél kiskanál dörzsölt köménymagot, fél darab finomra vágott hagymát adunk hozzá, összekeverjük és tálalás előtt negyedórával a céklára öntjük, kis só adunk hozzá és jól összekeverjük.

SZÍNHÁZ

A színházi iroda közleményei:

A Thalia operett együttesének nagyváradi vendégszereplése

Bubus. Vasary-Szécsény-Losonc operett-udomságát mutatja be ma vasárnap este a Thalia együttese. Az operettnek, ha csupán a szerzők neveit említenénk, már kellő garanciát nyernék a jó voltáról, mert három ilyen szerző kezei közül bármelyik mű, csak a legjobb lehet. A Bubus minden jelenete, énekszámja és mozzanata csak siker. Kolozsváron a premier közönségét hódította meg, most diadalmas utján hozzánk is érkezett és parádés előadásban hozza színre a társulat. A Bubus egyelőre vasárnap, hétfőn, kedden, szerdán este van a színház műsorán, amely előadásokra ajánlatos lesz jegyekről előre gondoskodni.

A Thalia együttesének kilenc napos ciklusára eddig megnyilvánult óriási érdeklődésre való tekintettel, kérjük a közönséget, hogy jegyekről elővételben gondoskodni sziveskedjenek, mert az előadás napján, jó hely a kasszájánál már nem lesz kapható.

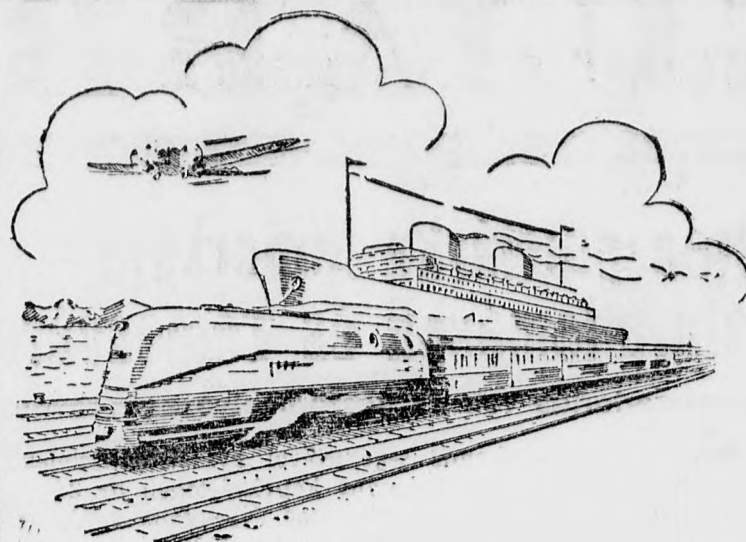
A színház igazgatósága tisztelettel felkéri mindazokat, akik a vasárnapi és keddi előadásokra jegyeiket előre megváltották, hogy azokat a zenetiltalom miatt, becszerelés vagy visszafizetés végett hozzák a pénztárhoz a rendes pénztári órák alatt.

MŰSOR:

Vasárnap nincs előadás.
Hétfő este 9 órakor: **Bubus.**
Kedd nincs előadás.

Kartellbe tömörültek a szatmári mozgóképszínházak. Saját tud. A Szatmáron működő mozgóképszínházak vezetői elhatározták, hogy kartellbe lépnek. Ennek keresztülvitele azért volt könnyű, mert a mozgószínházak román közművelődési egyesületek tulajdonában vannak és ezek az egyesületek most szintén tömörültek. A kartell elhatározta, hogy *hatezer lelnél drágább filmet nem hoznak és egy műsorban csak egy darabot mutatnak be.*

Tíznapos színi-idény Nagybányán. Saját tud. Mihályi Károly színgazgató kérelmére Coman Simion ezredes, vármegyei prefektus tíznapos színi-idényt engedélyezett Nagybányán. A nagybányai városvezetőség előadásokként négyezer lei bért követelt. Mivel ezt a kiadást a társulat nem bírta, régebben a prefektus engedélyét nem használhatták ki. Most Coman Simion ezredes-prefektus utasította a nagybányai városvezetőséget, hogy a terembért 2800 leire szállítsa le.

Utazzék Németországba
Gyors, biztos, kényelmes közlekedés

60% kedvezmény a német vasutakon

Nagy könnyítések a többi közlekedési eszközök igénybevételénél

Díjtalan felvilágosítást és prospektust ad minden utazási iroda és az

OFICIUL TURISTIC GERMAN

BUCUREȘTI, CALEA VICTORIEI 114.

Megjelent a légvédelmi törvény

Külön légvédelmi alappal kell rendelkezni minden vállalatnak. Mindenkinnek két munkanapot kell áldozni a légvédelmi munkák elvégzésére

Bucureștiből jelentik: A hivatalos lapban március 6-án megjelent a légvédelmi törvény, amely öt fejezetet foglal magában. A törvény előszörban is kimondja, hogy hatálya az egész ország területére vonatkozik. A törvénnyel kapcsolatos összes teendőket a légügyi és tengerészeti minisztérium végzi. A légvédelmi intézkedések tökéletes ismeretének megszerzése céljából, a törvény életbelépésétől számítva minden iskolában, minden állami és magánintézménynél, minden vállalatnál hetenként egy légvédelmi órát kell tartani.

A törvény tizenegyedik szakaszának rendelkezése szerint a légvédelemben az ország minden lakosának részt kell vennie. Mindkét nembeli

fégyverbíróknak 17 és 55 életév között évenként két munkanapot kell áldoznia arra a célra, hogy a légvédelmi munkákat elvégezzék. A közös munkában való részvételtől a törvény végrehajtási utasítása intézkedik.

A kiképzésre havi két órát, összesen évi huszonegy órát kell fordítania mindkét nemben 17 és 55 életév közötti lakosnak. A kiképzési tervezet minden évben a légügyi és a tengerészeti minisztérium dolgozza ki.

Minden 16 és 55 életév közötti lakosnak részt kell vennie azokban a légvédelmi alakulatokban, amelyeket a hatóságok megszerveznek. Ez az intézkedés csak azokra vonatkozik, kik jelenleg a hadseregben nem teljesítenek szolgálatot. A légvédelmi alakulatokba beosztottak másokkal nem közölhetik szolgálati beosztásukat és a kapott utasításokat.

A tizenegyedik szakasz értelmében az ingatlanok, nyilvános helyiségek, kereskedelmi és ipari vállalatok tulajdonosai kötelesek szabad folyást biztosítani minden olyan közérdekű átalakítási munkálatnak, amely a légvédelem szempontjából az ingatlan területén, annak belsejében, pincéjében, padlásán, udvarán, vagy kertjében elengedhetetlenül szükséges. A tulajdonosok kártalanítási igényekkel nem léphetnek fel.

Az összes hatóságok, állami, vagy magán, ipari vállalatok, háztulajdonosok kötelesek új épület emelésénél, vagy az eddigi átalakításánál szem előtt tartani a légvédelmi törvényeket. Új épületnek bomba- és gázbiztos menedékekkel kell rendelkeznie.

A törvény 29. szakasza értelmében az összes kereskedelmi és ipari vállalatoknak fel kell használniuk a légvédelem céljait szolgáló technikai berendezéseket. A következő szakaszok szerint a vállalatoknak külön légvédelmi alappal kell rendelkezniük.

Az összes vállalatok, amelyek 1937. december 31-én 500.000 lei lejegyzett tőkével rendelkeztek, ha részvénytársaságok voltak és 1.000.000 lei lejegyzett tőkével, ha egyéni cégek voltak, a törvény életbelépésétől számított harminc napon belül kötelesek kimutatást küldeni a légi és tengerészeti minisztériumba a „Cassa Fondului National al Aviatiei” címre. A kimutatásban felsorolandó: A vállalat neve, a vállalat jogi formája, székhelye, tárgyköre, működésének jellege, az általa felhasznált gépek leírása, a munkások és a tisztviselő-személyzet száma, a vállalathoz tartozó épületek leírása s tervrajza. A fenti kimutatáshoz két példányban a következőket kell mellékelni: mérleg, jövedelmi és veszteségi kimutatás és az 1937. évről szóló leltár. Az egyéni cégeknél a nyilatkozatot és a mellékelt iratokat a tulajdonosok, a részvénytársaságnál cégjegyzésre jogosultak szavatolják aláírásukkal.

KERESZTREJT VÉNY

Vízszintes sorok:

1 A Mesterségét tanulja. 12 Ez ring a rónán. 13 Kórus. 14 Közésg Zala megyében. 15 Bodza vége. 16 Rag. 17 Vízínóvény (névelővel). 19 Virul. 20 „Syllabus” 1., 2., 5. és 4. betűje. 22 Orosz folyó. 24 Amerikai hátuszó. 25 Sebes víz és siet a Dunába. 26 Északi nép. 28 Női név. 29 Római katolikus. 30 Házhely. 33 Csekélységem. 34 Pusztit. 36 E-vel: napnyugta. 37 Fejérmegyei nagyközség. 38 Egészséges elméjü. 41 Középkori himnusz.

Függőleges sorok:

1 Szociális probléma. 2 Ivóeszköz a középkorban. 3 Testrés. 4 Német prepozíció. 5 Háziállat. 6 Ferences bölcselő a XIII. századból (fon.) 7 Játék. 8 Idegen névelő. 9 Minden szellő megingatja. 10 Budapest egyik terén (névelővel). 11 Gyikfajta. 17 Névtű. 18 Forma, más szóval, egyik betű kétlőve. 21 Nyilas teszi. 23 Korszak. 27 Elszenved. 31 Kuruc vezér. 32 Egyforma betűk. 35 Talál. 37 Góbius középe. 39 Maró folyadék mássalhangzói. 40 Emgé.

7. számú keresztrejtvényünk helyes megfejtése:

Vízszintes: 1. Vajda-Hunyad vára. 22. Analog. 25. Ilona. 27. Mulató. 30. Átalag. 41. Salome. 44. Ardeal. 47. Álmos. 61. Mannlicher puská.

Függőleges: Visegrádi várrom. 6. Uralom. 10. Viganó. 13. A rigómezei csata. 19. Inota. 22. Alafés. 32. Gondol. 40. Arme. 44. Aladni.

Helyesen megfejtették: Székely Gyula, Csiby Lenke, Kiss Lajos, Thies Rezső, Hodács Ágoston, Gárdos Olyi, dr Csiky Jánosné, Jancsó Erzsike, Ilyén János, Prihák Imréné, Derzsi Zoltán, Fodor Péter, Stéger Gyula, özv. Tedeschiné feltorjai Pethő Anna, Szabó Józsefné, Szimáts Erzsébet,

9. (350.) szám.

Beküldendő sorok: Vízsz. 1., 12., 38. és 41. függ. 1., 2., 10. és 11. **Beküldési határidő: március 22.**

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
12										
13				14					15	
16			17					18		19
20		21						22		23
24						25				
26					27			28		
29				30	31			32		33
34		35			36					37
38			39					40		
41										

Zonda Magda, Zakariás Miklósné, Dombrády Ferenc.

A jutalomkönyvet Kiss Lajos nyerte, elküldöttük.

LEGUJABB

Miron Cristea pátriárka koporsója a zombolyai határállomáson és Temesváron

Mindkét helyen ünnepi gyász-szertartás volt és koszoruhelyezés a ravatalra

Temesvár. Saját tud. Szombaton délelőtt 11 óra után érkezett meg a Miron Cristea patriarcha holttestét hozó Simplon-express Zombolya határállomásra. A határállomáson hatalmas néptömeg várta az érkezést. A hivatalos személyiségeken kívül kivonultak a különböző testületek képviselői, valamint a zene- és énekkarok is. Az állomáson díszőrség sorakozott fel.

A vonat befutása után kiemelték a vasúti kocsiból a patriarcha koporsóját és átvitték a Temesvár felől érkezett különvonat erre a célra előkészített kocsijába. Ebben a kocsiban ravatalt állítottak fel, amelyet nehéz, nemzeti színű selyemleppel borítottak be. Tele van a kocsik koszorúkkal, melyek nagy tömegéből külön is szembetűnik Lebrun francia köztársasági elnök és Milano város koszorúja. Magier Andrei aradi gör. kel. püspök 25 és 5

diakonus segédletével gyászistentiszteletet tartott. A kormány képviselőiben dr. Zigre Miklós kultuszminiszter, Nae Popescu kultuszminiszteri államtitkár és dr. Baran belügyi államtitkár jelent meg a ravatalnál s koszorút helyezett a ravatalra Temes tartomány és Temes-megye is.

Ezután elindult a vonat Temesvár felé, ahová a déli órákban érkezett meg. Az állomáson megjelentek az egyházi, katonai és polgári előkelőségek. A római katolikus egyház képviselőiben dr. Pacha Agoston megyéspüspök jelent meg. Mager Andrei ortodox püspök itt is gyászoló imát mondott s aztán lehelyezték az összes bánásgyi megék koszorúit a nemzeti színű leppel borított ravatalra. A különvonat 10 perces tartózkodás után tovább indult Bucuresti felé.

Sidor Károly államminisztert is tévedésből letartóztatták Pozsonyban

A szlovák vezetők megállapodtak az új pozsonyi kormány összeállításáról. Angol értesülés szerint Sidor lesz a szlovák kormány elnöke

Pozsonyból jelentik: Csak szombaton reggel derült ki, hogy a pénteki zavarban a kiegyenlítésre törekvő Sidor Károly államminisztert is tévedésből több óráig fogva tartották. Mikor Sidor pénteken este 9 órakor megérkezett Pozsonyba és kilépett vasúti kocsijából, cseh rendőrtisztviselők és katonatisztek vették körül és közölték vele, hogy letartóztatják. Beszállították a pozsonyi katonai parancsnokság épületébe és ott tartották este 11 óráig. Ezután szabadon bocsátották és lehetővé tették, hogy résztvegyen az új szlovák korinény összeállítására vonatkozó tárgyalásokban.

Szokol Márton, a szlovák parlament elnöke Pozsonyba érkezett és megkezdte a tárgyalásokat a szlovák kormány összeállítására. Szokol, a Szlovák Nemzeti Egységpárt szabadon levő vezetőivel és Teplansky pénzügyminiszterrel tárgyalta meg az új kormány névsorát. Meg is állapodtak, s az így összeállított kormánylistában, melyet Szokol a köztársasági elnökhöz terjesztett elő.

Erdősen tartja magát az a hír, hogy az új kormányban résztvesz Sivák, Szokol, Stanó, Teplansky és valószínűleg Sidor is.

A „Daily Telegraph” értesülése szerint pénteken éjjel 1 órakor már meg is alakult az új szlovák kormány, még pedig Sidor elnökségével.

ELKOBOTÁK SIDOR LAPJÁT

Pozsonyból jelentik: A „Slovak” című lapot, a Hlinka volt szlovák néppártjának a félhivatalos lapját, péntek este elkobozták. A lapnak jelenleg Sidor Károly államminiszter a főszerkesztője. Az

A pénteki összetűzések áldozatai. A katonság továbbra is riadó-készültségben áll. Ujabb cseh csapatok érkeztek Pozsonyba

Pozsonyból jelentik: A péntek délutáni összetűzésnek két halottja és 5 súlyos sebesültje van. A sebesültek közül kettő csendőr. Az egyik halott Kopál Anton 27 éves asztalos, aki a Hlinka-gárdának tagja. A gárdistát az Iparpalota előtti összetűzéskor érte halálos lövés. A másik halott Psota Mária 59 éves trafikoszó. Őt trafikos bódéjában találta el egy puskagolyó. Ujabb pozsonyi jelentés szerint a cseh katonaságot és csendőrséget visszavonták az utcákról. Csak a rendőrség és a Hlinka-gárda járőrei cirkálnak a városban. A katonaság és a csendőrség azonban állandó riadó-készültségben áll a kaszárnyákban és laktanyák-

elkobzás azért történt, mert a lap azt írta, hogy a prágai intézkedések bombaként hatottak és a szlovák nép kitart Szlovákia önállósága mellett. Pozsonyban látzólag helyreállott a nyugalom, csak vidékről érkeztek hírek különféle zavargá-

Szép evőeszközzel enni egy élvezet.

Egy jó evőeszköz egy egész életre szól.

Részletre is kaphatók készpénzárban.

HANS GIERLING

óra, ékszer, porcellán és kristály lerakatából

Nagyvárad, Nic. Iorga-utca 6 sz.

sokról. Ellenőrizhetetlen híradás szerint Malackán súlyos összetűzés volt a szlovák lakosság és a cseh csendőrök között. Részletek nem ismeretesek. Nagy megöbbenést keltett, hogy a csehek Kőrmöcbányáról hirtelen elszállították az egész arany- és ezüstkészletet.

ban. Egyébként a Hlinka-gárdának a vidéki tagjait is Pozsonyban vonták össze. A gárdistákat az iskolákban szállásolták el.

Pozsonyból jelentik: Teplansky pénzügyminiszternek nem sikerült elérnie, hogy Pozsonyba vezényelt cseh katonaságot és csendőrséget teljesen vonják vissza Pozsonyból. Sőt újabb híradás szerint a városba szombaton újabb katonai és csendőri osztagok érkeztek. Pozsony lakossága még sem nyugodott meg teljesen. Fokozza az aggodalmat az is, hogy a német népkisebbség hivatalos közlényét, a Pozsonyban megjelenő „Grenzboten” című napilapot egymásután hatszor koboz-

ták el és valamennyi lap cenzurázottan jelenik meg.

DURCSÁNSZKY SZLOVÁK MINISZTER HITLER KANCELLÁRHOZ UTAZOTT

Londonból jelentik: A „Daily Telegraph” értesülése szerint Durcsánszky szlovák miniszter Hitlerhez utazik. Másik londoni jelentés szerint Kvalkovszky cseh külügyminisztert londoni követté fogják kinevezni. Helyette Havelka volt igazságügyminiszter, Hácha elnök jóbarátja lesz a külügyminiszter.

MEGOSTROMOLTÁK MACH SANDOR BÜRTÖNÉT

Legujabb pozsonyi jelentés szerint a letartóztatott Mach Sándort a szlovákok ki akarták szabadítani és valósággal megostromolták ezért a börtön kapuját. A tömeget erős katonai karhatalom oszlatta szét.

Meghalt dr. Forster Gyula a magyarországi katolikusok mozgalmának egyik buzgó vezetője.

Budapestről jelentik: Dr. Forster Gyula nyugalmazott kereskedelmi államtitkár 67 éves korában Budapesten elhunyt. Dr. Forster Gyula lelkes és buzgó híve és vezetője volt a magyarországi katolikusok minden megmozdulásának. Az Akció Katolikában, mint titkár hosszú évek óta áldásos működést fejtett ki. Neki köszönhető az is, hogy a Pálos-rendet visszahozták Magyarországra. Az elmúlt évi Eukarisztikus Kongresszus előkészítő munkájában tevékeny részt vett. A lelkigyakorlatok megszervezésében. Halála nagy részvétet keltett az egész országban.

Ártóhirdetések

Adás-vétel

szavanként 3 lei

Spárga tövek

elsőrangu minőségben kaphatók Horváth Árpád szőlőjében. Nagyvárad, Cal. Ruinelor 1. (Petőfi-u. végén).

Vörösfánya

(kokozja), dunsztolva és nyersen konzerválva nagyobb mennyiségben kapható a „Csik” Gazdasági Szövetkezetnél. Mercurea-Ciuc, Str. I. C. Bratianu No. 14.

Eladó

prima téglaház potomárért, a székesegyház mellett, gazdálkodásra kiválóan alkalmas 1x3 és 4x1 szobás lakásokkal, terrasz, nagy pince, 40 méter front, vízvezeték, villany, „HORVÁTH” ingatlaniroda, Nagyvárad, Regele Ferdinand 16. szám.

Allást keres

szavanként 1 lei

Házvezetőnek

ajánlkozik 48 éves jobb nő, plébániára, minden házi munkához, gazdálkodáshoz ért. Molnarne Gheorgheni, Str. Juliu.

100.000 lei

készpénzzel betársulna komoly üzletbe 31 éves fiatalember. „Biztos fedezet” jellege alatt a kiadóban.

Lakás

szavanként 3 lei

Kiadó

2 szobás, fürdőszobás, kertés lakás, évi bér 20.000 lei. Nagyvárad, Str. Joan Ciordas 46.

Kettőszobás

fürdőszobás lakás azonnal kiadó. Nagyvárad, Str. Vlahuta No. 44.

Kiadó

egy és kétszobás lakások, Nagyvárad, Strada Codrilor 11., Strandfürdő mellett.

Egyszobás

szép lakás májusra kiadó komoly urinőnek vagy házaspárnak. — Nagyvárad, Pasteur-u. 25., feleő csengő.

Kiadó

különbejáratu butorozott szoba fürdőszobával 1-2 személynek. Nagyvárad, Str. Avarescu No. 37.

2 szobás

komfortos lakás május 1-re kiadó. Nagyvárad, Regele Ferdinand 49., illetve Str. Parintele Danila 7. szám.

2 szobás

fürdőszobás magánház május 1-re kiadó. — Nagyvárad, Str. Nicolae Zigre 20. és 22. szám.

Kererek

bérbe 2 szobás kertés magánházat, nagyállomás közelében. Cim a kiadóban.

Különféle

szavanként 3 lei

Papizabóság

Kovács, Cluj, Str. Regina Maria 20. — Jutányos árak.

Középiskolai

tanulóknak tanítását vállalja Nagyváradon végzett tanár. „Lelkiismeretes tanítás” jellegre címetek kér a kiadóba.

Cserép-

és palatető munkálatokat jutányos ártért készítenek. Burik Sándor, Nagyvárad, Str. Ingusta 1. szám.